

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 30 ביוני 2018

Q2

תוכן העניינים

5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
47	3. סקירת הסיכונים
91	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורת ונהלים
92	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
95	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני 2018
98	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
108	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים
229	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
233	5. ממשל תאגידי
233	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
247	7. נספחים
262	מילון מונחים
265	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 30 ביוני 2018

Q2

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
12	1.2. מידע כספי תמציתי
15	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
15	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
25	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
35	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
42	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
45	2.6. חברות מוחזקות עיקריות
47	3. סקירת הסיכונים
47	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
48	3.2. סיכון אשראי
74	3.3. סיכון שוק
85	3.4. סיכון נזילות ומימון
87	3.5. סיכון תפעולי
87	3.6. סיכון ציית
87	3.7. סיכון משפטי
87	3.8. סיכון מוניטין
87	3.9. סיכון רגולציה וחקיקה
87	3.10. סיכון כלכלי
88	3.11. סיכון אסטרטגי
88	3.12. סיכון סביבתי
88	3.13. הליכים משפטיים ואחרים
89	3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק
91	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
91	4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
91	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
19	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
20	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
21	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
22	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
22	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
23	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
24	טבלה 2-8: רווח כולל
25	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
25	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
26	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
26	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
27	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
28	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
28	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
28	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
29	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
29	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
30	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
32	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
33	טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
34	טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
34	טבלה 2-23: יחס מינוף
35	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחים
42	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
48	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
48	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
49	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
51	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
52	טבלה 3-5: הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
53	טבלה 3-6: סיכון אשראי לפי ענפי משק
59	טבלה 3-7: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
59	טבלה 3-8: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
60	טבלה 3-9: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 ביוני 2018
61	טבלה 3-10: חשיפות עיקריות למדינות זרות
64	טבלה 3-11: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות
66	טבלה 3-12: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
67	טבלה 3-13: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
68	טבלה 3-14: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
68	טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
69	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
69	טבלה 3-17: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
70	טבלה 3-18: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
70	טבלה 3-19: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
71	טבלה 3-20: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיס הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
71	טבלה 3-21: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
72	טבלה 3-22: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

73	טבלה 3-23: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
74	טבלה 3-24: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה
75	טבלה 3-25: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים
76	טבלה 3-26: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד
78	טבלה 3-27: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד
80	טבלה 3-28: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ
82	טבלה 3-29: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
84	טבלה 3-30: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)
85	טבלה 3-31: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי בבנק ולמדד המחירים לצרכן
86	טבלה 3-32: יחס כיסוי הנזילות
86	טבלה 3-33: יתרת טך הפיקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 15 באוגוסט 2018, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-יוני 2018.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צרר", "יכול", "יחיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

1.2. מידע כספי תמציתי

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 הבנק נדרש להיפרד מהחזקותיו בקבוצת ישראל. הבנק נערך להפרדה של קבוצת ישראל מהבנק תוך בחינת מספר חלופות (ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות להלן). לנוכח התקדמות תהליכי ההפרדות, ולנוכח הצפי להשלמת ההפרדות תוך שנה, סווגה פעילות קבוצת ישראל החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 כ"פעילות מופסקת". לפיכך הדוחות לתקופות השוואה הנכללים בדוחות אלה מוצגים מחדש כך שיתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.2017		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.2018	
2016	2017	30.06.2017	30.06.2018	30.06.2017	30.06.2018
מדדי ביצוע עיקריים					
7.72%	7.50%	9.26%	8.74%	9.51%	10.52%
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽²⁾					
*10.04%	9.44%	9.26%	9.09%	9.51%	10.52%
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽³⁾⁽²⁾					
6.92%	6.61%	8.20%	7.76%	8.28%	9.42%
תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽⁷⁾⁽²⁾					
9.23%	8.55%	8.20%	8.11%	8.28%	9.42%
תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽⁷⁾⁽²⁾					
0.60%	0.59%	0.71%	0.69%	0.72%	0.81%
תשואה לנכסים ממוצע ⁽²⁾					
63.42%	64.96%	59.18%	60.15%	58.39%	57.99%
יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מפעילות נמשכת					
59.42%	59.55%	59.18%	59.26%	58.39%	57.99%
יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים מפעילות נמשכת ⁽³⁾					
2.05%	2.13%	2.12%	2.28%	2.22%	2.40%
מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽⁴⁾⁽²⁾					
124%	122%			127%	123%
יחס כיסוי נזילות ⁽⁵⁾					
ליום 31 בדצמבר		ליום			
2016	2017	30.06.2017	30.06.2018		
11.01%	11.26%	11.35%	11.16%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾	
15.11%	14.64%	14.99%	14.64%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾	
7.25%	7.37%	7.36%	7.39%	יחס מינוף ⁽⁶⁾	

* הוצג מחדש לצורך הכללה של השלכות הפחתת מס החברות כחלק מהרווח מנוטרל חריגים בשנת 2016. במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2017 (ומצגת לשנת 2017 שפורסמה בעקבותיו) הוצג הרווח הנקי והתשואה להון לשנים 2016 ו-2017, בנטרול הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והפסקת הפעילות בשוויץ בלבד. בשנת 2016, הוצג הרווח הנקי והתשואה להון לשנת 2016 גם בנטרול של השלכות הפחתת מס החברות (בנוסף לנטרול עדכון ההפרשות בגין החקירה כאמור). במסגרת תהליך היערכות להגשת תשקיף מדף של הפועלים הנפקות בע"מ (זרוע הנפקות של הבנק שהינה חברה בבעלות מלאה), התבקש הבנק על-ידי רשות ניירות-ערך להציג נתונים אלה לשנת 2016 באופן המיישם בעקביות את הרכיבים המנוטרלים האמורים.

(1) מספרי השוואה, לרבות האשראי של קבוצת ישראל, הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

(2) מחושב על בסיס שנתי.

(3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.

(4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון [פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, הוצאות וברווח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.

(5) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון"](#) להלן.

(6) למידע נוסף, ראה [פרק "הון, הלימות הון ומינוף"](#) להלן.

(7) תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת, לאחר ההפרדות מישראל עשויה להיות מושפעת מתהליכי התאמה של ההון בגין הפחתת נכסי סיכון בסך של כ-12 מיליארד ש"ח, כתוצאה מהפרדות והתאמות נוספות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽³⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
2016	2017	30.06.2017	30.06.2018	30.06.2017	30.06.2018	
מדדי איכות אשראי עיקריים						
1.50%	1.36%	1.41%	1.34%	1.41%	1.34%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.83%	1.31%	1.54%	1.41%	1.54%	1.41%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.18%	0.21%	0.36%	0.18%	0.34%	0.25%	שיעור מחיקות חשבוניות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
0.07%	0.08%	0.17%	0.22%	0.21%	0.13%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד						
2,628	2,660	1,579	1,548	812	920	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
*3,417	3,348	1,579	1,608	812	920	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾
2,354	2,346	1,402	1,378	710	827	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,143	3,034	1,402	1,438	710	827	רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾
7,958	8,424	4,172	4,388	2,165	2,302	הכנסות ריבית, נטו
179	202	221	306	138	90	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9,121	9,076	4,496	4,977	2,304	2,663	רווח מימוני, נטו***
4,982	4,292	2,170	2,375	1,036	1,264	הכנסות שאינן מריבית
3,682	3,477	1,748	1,739	840	878	מזה - עמלות
8,207	8,260	3,753	4,068	1,869	2,068	הוצאות תפעוליות ואחרות
**4,239	**4,209	**2,147	2,106	**1,050	1,062	מזה - משכורות והוצאות נילוות
12,940	12,716	6,342	6,763	3,201	3,566	סך הכנסות
רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)						
1.76	1.76	1.05	1.03	0.53	0.62	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת - בסיסי

* הוצג מחדש לצורך הכללה של השלכות הפחתת מס החברות כחלק מהרווח מנוטרל חריגים בשנת 2016. במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2017 (ומצגת לשנת 2017 שפורסמה בעקבותיו) הוצגו הרווח הנקי והתשואה להון לשנים 2016 ו-2017, בנטרול הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והפסקת הפעילות בשוויץ בלבד. בשנת 2016, הוצגו הרווח הנקי והתשואה להון לשנת 2016 גם בנטרול של השלכות הפחתת מס החברות (בנוסף לנטרול עדכון ההפרשות בגין החקירה כאמור). במסגרת תהליך היערכות להגשת תשקיף מדף של הפועלים הנפקות בע"מ (זרוע ההנפקות של הבנק שהינה חברה בבעלות מלאה), התבקש הבנק על-ידי רשות ניירות-ערך להציג נתונים אלה לשנת 2016 באופן המיישם בעקביות את הרכיבים המנוטרלים האמורים.

** סיווג מחדש של רכיבי עלות אקטואריים מסוימים של ההטבות לעובדים מהוצאות שכר להוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג.3](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

*** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.

(3) מספרי ההשוואה, לרבות האשראי של קבוצת ישראל, הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר		ליום			
2016	2017	30.06.2017	30.06.2018		
במיליוני ש"ח					
נתונים עיקריים מהמאזן					
448,105	454,424	449,734	451,366	סך-כל הנכסים	
80,367	86,093	81,948	83,261	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים	
71,429	65,416	70,479	59,616	ניירות-ערך	
258,691	265,853	260,249	272,458	אשראי לציבור, נטו	
7,358	6,822	7,212	6,900	סיכון אשראי בעייתי, נטו	
3,094	2,097	2,499	2,388	חובות פגומים מאזניים, נטו	
413,880	418,420	414,105	414,586	סך-כל ההתחייבויות	
338,494	347,344	340,761	345,717	מזה - פיקדונות הציבור	
4,077	3,649	3,979	3,846	פיקדונות מבנקים	
33,560	29,058	30,736	29,949	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
34,047	35,863	35,458	36,654	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	
3,480	2,073	2,571	2,269	אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)	
נתונים נוספים					
22.9	25.6	23.5	24.8	מחיר מניה לסוף תקופה (בש"ח)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
2016	2017	30.06.2017	30.06.2018	30.06.2017	30.06.2018
51.44	64.53	26.08	37.17	22.98	18.83
1.18%	1.14%	0.39%	0.39%	0.28%	0.19%

* על-פי מועד ההכרזה.

(1) מספרי ההשוואה, לרבות האשראי של קבוצת ישראל, הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-1,548 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,579 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע בעיקר מעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות בעיקר עקב הפרשות והוצאות משפטיות הקשורות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ומגידול בהוצאות להפסדי אשראי. מנגד חלה עלייה ברווח המימוני כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ומרווח ממכירת הלוואות.

יחס הון עצמי רוברד 1 ליום 30 ביוני 2018 הסתכם לשיעור של 11.16%, בהשוואה לשיעור של 11.26% ביום 31 בדצמבר 2017. יחס זה, גבוה מיעדי ההון הנדרשים על-ידי בנק ישראל. לפרטים נוספים ראה [ע"פ 2](#) להלן.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון הנזילות. סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכון התפעולי לרבות סיכוני טכנולוגיה ומחשוב וסיכוני סייבר. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון אסטרטגי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

להרחבה ראה סעיף 1.4 [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

למידע על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן, פרק סקירת הסיכונים [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#) ו**הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017** וכן [הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2018](#).

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2017 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2018-2020). מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות של הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים והן מחייבות את הבנק להיערך לעתיד במטרה להעניק ללקוחותיו חוויית שירות איכותית ומתקדמת וליצר ערך ללקוחותיו וליתר מחזיקי העניין.

בנוסף, הבנק מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי הלימות ההון, והן היוו שיקול בגיבוש התוכנית האסטרטגית.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר הציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאית בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, והיא מתמקדת בחמש תימות מרכזיות אשר עודכנו ואושרו בסוף שנת 2016:

- 1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ופעילויות במיקוד** – העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחיזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.
- 2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי** – שירות בנקאי מותאם, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות ובצמתי החלטה.
- 3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת** – חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית בארצות-הברית.
- 4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין** – קידום מהלכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.
- 5. פישוט ומצוינות תפעולית מתמשכת** – אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה להעצמת הערך ללקוח ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

בנוסף לחמש התימות האסטרטגיות המרכזיות לעיל, פועל הבנק בהתאם לשלוש תימות משאבים ותשתיות אשר עודכנו ואושרו אף הן בסוף 2016:

- א. הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).
 - ב. הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.
 - ג. הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.
- הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.
- להרחבה נוספת בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית [בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017](#).

תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוססת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שהנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

המתיחות סביב תנאי הסחר בין ארצות-הברית לבין סין והאיחוד האירופי החריפה במהלך הרבעון השני של שנת 2018, והצדדים אף הטילו מכסים בפועל על שורה של מוצרים. לקראת סוף חודש יולי 2018 הגיעה ארצות-הברית להסכמות עם האיחוד האירופי שמבטלות את מרבית המכסים. בשלב זה ממשיך להתנהל משא ומתן בין ארצות-הברית לבין סין. החששות ממלחמת סחר עדיין קיימים, והם מאיימים על המשך הצמיחה של הכלכלה העולמית, בייחוד בתקופה של עלייה בריבית וחובות ממשלתיים גדולים. לעת עתה הכלכלה העולמית המשיכה לצמוח בשיעורים נאים, אם כי מסתמנת האטה בהתרחבות הסחר העולמי. הצמיחה בארצות-הברית הייתה גבוהה במיוחד ברבעון השני של שנת 2018 והגיעה לשיעור של 4.1% במונחים שנתיים, אם כי היא בחלקה מוסברת בגורמים זמניים, כמו הקדמת יצוא חקלאי, והשפעות מתמשכות של פרורמת המס. בשוק הנדל"ן האמריקני נרשמה התמתנות במחצית הראשונה של שנת 2018, עם ירידה בהתחלות הבניה ובמכירות הבתים. מחירי הבתים, על-פי מדד קייס שילר, המשיכו לעלות בקצב שנתי יציב של כ-6.5%. בגוש האירו נרשמה האטה קלה בצמיחה לשיעור שנתי של 1.4%. במדינות המתעוררות הרבעון השני של שנת 2018 התאפיין ככל הנראה בהאטה בשיעורי הצמיחה.

האינפלציה במדינות המפותחות החלה לעלות, ובארצות-הברית יעד האינפלציה כבר הושג. הבנק המרכזי בארצות-הברית העלה את הריבית בחודש יוני 2018 לרמה של 2.00%-1.75%. הבנק המרכזי האירופאי הותיר את ריבית הפיקדונות (של הבנקים המסחריים בבנק המרכזי) ברמה שלילית של 0.4%. הבנק המרכזי בארצות-הברית (להלן "הפד") המשיך לצמצם את המאזן שלו והבנק המרכזי האירופי צפוי להצטרף אליו בסוף שנת 2018. צמצום מאזן הפד פוגע בנזילות השווקים, וזה בא לידי ביטוי בעליית מרווחי הסיכון השונים בשווקים. כתגובה למהלכים של הפד, בנקים מרכזיים בשווקים המתעוררים החלו להעלות את הריבית על מנת לעצור את בריחת ההון שהחלישה את המטבעות המקומיים ויצרה במקביל לחצי אינפלציה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית שהתפרסמו עד כה מצביעים על האטה ניכרת בצמיחה ברבעון השני לעומת הרבעון הראשון של שנת 2018, אם כי הצמיחה הגבוהה ברבעון הראשון של שנת 2018 הינה בין השאר על רקע יבוא מוגבר של כלי-רכב, ולא ניתן להסיק מכך על תפנית שלילית בצמיחה. האטת הצמיחה בבלטה בעיקר בנתוני היצוא התעשייתי שירד ברבעון השני של שנת 2018 בשיעור דולרי של כ-5.0% לעומת הרבעון הקודם. גם האינדיקטורים לצריכה הפרטית משקפים התמתנות מסוימת של קצב ההתרחבות. הפדיון בענפי המסחר והשירותים נותר ללא שינוי בחודשים אפריל-מאי לעומת ממוצע הרבעון הראשון, והרכישות בכרטיסי אשראי עלו בשיעור שנתי נמוך יחסית של 2.9%. ייתכן שהאטת הצמיחה קשורה גם לירידה בפעילות ענף הבנייה למגורים, שמשפיעה הן על ההשקעות והן על הצריכה הפרטית של מוצרי בני-קיימא. בצד החיובי ניתן לציין שיצוא השירותים המשיך לעלות בקצב מהיר, עלייה נרשמה בכניסות התיירים לארץ ושיעורי התפוסה בבתי המלון גבוהים מאוד.

שיעור האבטלה עלה מעט ברבעון השני של שנת 2018 לשיעור ממוצע של 3.9%, לעומת 3.7% ברבעון הראשון של שנת 2018. מספר המועסקים המשיך לגדול גם ברבעון השני של שנת 2018 בשיעור של 0.4%. רמת האבטלה בישראל מייצגת מצב של "תעסוקה מלאה". בענפי משק מסוימים קיים קושי בגיוס עובדים, והשכר הממוצע במשק בחודש אפריל של שנת 2018 היה גבוה בכ-4% מזה של החודש המקביל אשתקד. חברת הדירוג S&P העלתה את דירוג האשראי של ישראל לרמה של AA-. זהו דירוג השיא אליו הגיעה ישראל. העלאת הדירוג התבססה על שני גורמים עיקריים: שיפור במצב הפיסקאלי וצמיחה גבוהה לאורך זמן.

הנדל"ן למגורים

ענף הנדל"ן למגורים נמצא בתהליך של שינוי שמקורו במדיניות הממשלתית. הכבדת המיסוי על המשקיעים בנדל"ן, ושינוי קרקעות שברובם מיועדים לפרויקטים של מחיר למשתכן, הגבירו את אי-הוודאות בענף. הנתונים עד כה מצביעים על האטה בהתחלות הבנייה לרמה שנתי של כ-9,200 דירות ברבעון הראשון של שנת 2018, וירידה חדה של רכישת דירות חדשות. שני נתונים אלו הושפעו במישורן מפרויקט מחיר למשתכן. הקרקעות ששווקו במסגרת מחיר למשתכן הן ברובן ללא היתרי בנייה. ייתכן על כן, שככל שיבשילו פרויקטים אלו תסתמן עלייה בהתחלות הבניה וברכישת דירות חדשות. סקר מחירי הדירות של הלמ"ס מצביע על עלייה קלה של 0.2% במחירי הדירות בחודשים מרץ-מאי של שנת 2018 לאחר ירידת מחירים מצטברת של 2.3% בחמשת החודשים הקודמים.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי ברמה של 0.1%. כמו-כן נותרה ההכוונה לפיה המדיניות תיוותר מרחיבה עד שסביבת האינפלציה תתבסס ביעד. לאור העלייה בסביבת האינפלציה ובלימה בייסוף השקל בחודשים האחרונים, שוק ההון החל לתמוך העלאות ריבית מתונות בשנה הקרובה. הגירעון התקציבי הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-8.0 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון של 8.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הממשלה גדלו בשיעור גבוה של 6.1%, וההכנסות ממסים עלו ב-4.6%. הגירעון התקציבי ב-12 החודשים האחרונים עמד על שיעור של 1.9% מהתוצר. על-פי התוואי הנוכחי נראה כי הממשלה תעמוד ביעד הגירעון השנתי שעומד על 2.9% מהתמ"ג.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון השני של שנת 2018 בשיעור של 1.2%. המדד לחודש יוני 2018 רשם עלייה של 0.1%. האינפלציה בשנה האחרונה עמדה על שיעור של 1.3% (בהתייחס למדד בגין). לראשונה מזה כארבע שנים חזר קצב האינפלציה השנתי לתחום היעד. סעיף הדיור עלה בשנה האחרונה בשיעור של 2.8%, והוא היה בעל התרומה הבולטת לעליית המדד בשנה האחרונה. ניתן להעריך שחזרת האינפלציה לתחום היעד הושפעה מהתייצבות שער החליפין של השקל, עליית מחירי האנרגיה, ועלויות השכר במשק. כמו-כן השפעת המדיניות הממשלתית להפחתת יוקר המחיים על המחירים הייתה מצומצמת ביחס לשנים האחרונות.

השקל פוחת במהלך הרבעון השני של שנת 2018 בשיעור של 3.9% מול הדולר האמריקני, ששיקף בעיקר את התחזקות הדולר מול רוב המטבעות בעולם. השקל יוסף מול האירו בשיעור של 1.7%, ומול סל המטבעות נרשם פיחות קל של 0.5%. אנו מעריכים כי היחלשות השקל נובעת, בין השאר, מעלייה חדה בגירעון המסחרי של ישראל והתרחבות פערי הריבית בין השקל לדולר. בנק ישראל צמצם את רכישות מטבע-החוץ ואלו הסתכמו ברבעון השני בסכום של 316 מיליון דולר, מזה 303 מיליון דולר כחלק מתוכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין.

שוקי הכספים והון

לאחר הירידות החדות שנרשמו במדדי המניות בעולם בתחילת השנה, נרשמו ברבעון השני של שנת 2018 עליות שערים. מדד ה-S&P500 עלה ברבעון השני בשיעור של 2.9% ובסיכום המחצית הראשונה של 2018 עלה המדד ב-1.7%, מדד המניות האירופי ה-EUROPESTOXX50 עלה ברבעון השני ב-1.0% אך בסיכום המחצית הראשונה עדיין רשם ירידה של 3.1%. מדד ת"א 125 עלה ברבעון השני ב-4.0% ונותר יציב בסיכום המחצית הראשונה (כולם במונחי מטבע מקומי). מדד השווקים המתעוררים (EEM) שדווקא עלה ברבעון הראשון, ירד ברבעון השני בשיעור חד של 9.7%, בעיקר כתוצאה מבריחת הון משווקים אלו לאחר עליות הריבית בארצות-הברית, כך שבסיכום המחצית הראשונה של שנת 2018 נרשמה בו ירידה של 7.4%. מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בתל-אביב ירדו ברבעון השני של שנת 2018 לרמה של 1,263 מיליון ש"ח לעומת 1,410 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בישראל נרשמה ברבעון השני עלייה בציפיות לאינפלציה וכן ציפיה לתחילת העלאות ריבית. תשואות אגרות-חוב ממשלת ישראל לעשר שנים עלתה במהלך הרבעון השני של שנת 2018 עד לרמה של 2.15% והציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הקרובים משוק ההון הגיעו לרמה של 1.20% בסוף חודש יוני 2018. תשואות אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית לעשר שנים נותרה יציבה יחסית במהלך הרבעון השני, לאחר עלייה חדה ברבעון הראשון, והגיעה לרמה של 2.86% בסוף הרבעון. עקום התשואות בארצות-הברית השתטח כשהפער בין התשואות לעשר שנים ולשנתיים ירד לשפל של 28 נקודות בסיס בסוף יולי 2018. עליית התשואות בארצות-הברית ובישראל נמשכה גם במהלך חודש יולי 2018. בסיכום הרבעון השני של שנת 2018 מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 1.1% מדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות ירד ב-0.5%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 עלה ברבעון השני של שנת 2018 ב-0.7%, ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות נותרו יציבים יחסית במהלך הרבעון.

בשוק הקונצרני הלא פיננסי נרשמו היקפי גיוסים של כ-10 מיליארד ש"ח, סכום נמוך יחסית לרבעון הראשון של שנת 2018. כ-68% מהגיוסים היו של סקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2017	2018	2017	2018	
0.3%	0.7%	0.9%	0.9%	1.2%	שיעור עליית מדד המחירים "הידוע"
(9.8%)	(9.1%)	5.3%	(3.7%)	3.9%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(0.9%)	(3.9%)	2.7%	0.4%	(2.8%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
(5.6%)	(3.2%)	3.5%	0.5%	0.1%	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השווייצרי
2.7%	(1.4%)	2.5%	2.7%	(1.7%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(15.4%)	(8.8%)	(12.8%)	(0.6%)	(9.2%)	שיעור ירידה שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.17	30.06.17	30.09.17	31.12.17	31.03.18	30.06.18	
0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	שיעור הריבית בסוף השנה

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית) סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017. הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- **סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.
- **הסביבה הרגולטורית בארץ:** בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות ובפרט החובה של הבנק להיפרד מחברות כרטיסי האשראי שלו והשינויים המשמעותיים בתחום פעילות זה, כמו גם נידוד חשבונות בנק ו-Open API עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק בפרט. בשלב זה מוקדם להעריך ולאמוד השפעתן על הבנק. לפרטים אודות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל התשע"ז-2017 ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.
- **הסביבה הרגולטורית בחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובעולם.
- **סיכון הציות:** המשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים על בנקים ברחבי העולם בהקשר להפרות של הנחיות רגולטוריות, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. לפרטים בדבר תביעות משפטיות וחקירות ראה [ביאור 10ג](#) ו-[10ד](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 - בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים והחקירה בנושא FIFA.
- **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים והפנית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקרות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית.
- **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות חדשה מגופים טכנולוגיים, טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי יש בכוחם ליצור השפעה משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם, זאת במקביל לשינויים רגולטורים ותחרותיים אחרים בתחום. הבנק פועל לעדכון התוכנית האסטרטגית תוך ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד כדי לתת מענה למכלול האיומים.

לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [סעיף 3.13](#) להלן.

2.1.3. גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואי החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פיסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים.

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10ב(ב) בדבר שיפיה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10ג. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10ד. בדבר החקירה בנושא FIFA.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-1,548 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,579 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה בכ-8.7% בהשוואה לשיעור של כ-9.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.06.17	30.06.18		30.06.17	30.06.18	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
7.5%	5,395	5,802	11.2%	2,944	3,274	הכנסות ריבית
15.6%	(1,223)	(1,414)	24.8%	(779)	(972)	הוצאות ריבית
5.2%	4,172	4,388	6.3%	2,165	2,302	הכנסות ריבית, נטו
81.8%	324	589	159.7%	139	361	הכנסות מימון שאינן מריבית
10.7%	4,496	4,977	15.6%	2,304	2,663	רווח מימוני, נטו*
38.5%	221	306	(34.8%)	138	90	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9.3%	4,275	4,671	18.8%	2,166	2,573	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.3%)	1,846	1,786	0.7%	897	903	עמלות והכנסות אחרות*
8.4%	3,753	4,068	10.6%	1,869	2,068	הוצאות תפעוליות ואחרות
0.9%	2,368	2,389	17.9%	1,194	1,408	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
5.5%	983	1,037	21.3%	489	593	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
(2.4%)	1,385	1,352	15.6%	705	815	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	8	8	-	4	4	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
(2.4%)	1,393	1,360	15.5%	709	819	רווח נקי מפעילות נמשכת
(4.0%)	177	170	(8.8%)	102	93	רווח נקי מפעילות מופסקת ⁽¹⁾
						רווח נקי:
(2.5%)	1,570	1,530	12.5%	811	912	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה מפעילות נמשכת
100.0%	9	18		1	8	
(2.0%)	1,579	1,548	13.3%	812	920	המיוחס לבעלי מניות הבנק
(5.6%)	9.3%	8.7%	10.6%	9.5%	10.5%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

(1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי
	30.06.17*	30.06.18	30.06.17	30.06.18	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	7.61%	5,531	11.22%	3,013	5,952
הוצאות ריבית	15.59%	(1,225)	24.74%	(780)	(1,416)
הכנסות ריבית, נטו	5.34%	4,306	6.49%	2,233	4,536
הכנסות מימון שאינן מריבית	81.79%	324	159.71%	139	589
בניכוי רווח מימוני מפעילות מופסקת	10.45%	(134)	11.76%	(68)	(148)
סך הרווח המימוני המדווח	10.70%	4,496	15.58%	2,304	4,977
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:					
הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	-	98	(38.78%)	49	98
רווח מהשקעות במניות	(21.65%)	97	(15.63%)	32	76
רווחים בגין הלוואות שנמכרו		4	-	-	58
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾		(50)	(37)	(37)	3
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾		2	(14)	(14)	50
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	88.74%	151	30	30	285
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾	7.99%	4,345	8.62%	2,274	4,692

* מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

- (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 - (2) השפעת חיסוי האימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו. כמו-כן, נכללו בסעיף זה השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים.
 - (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה של 138 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018 בהשוואה להכנסה של 114 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017. הכנסה של 104 מיליון ש"ח בחציון הראשון בשנת 2018, בהשוואה להכנסה של 90 מיליון ש"ח בחציון הראשון בשנת 2017.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו בסך של 4,692 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,345 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה ברובה בשל גידול בהיקף פעילות האשראי הקמעונאי והאשראי לדיור וכן מעלייה בפעילות העסקית. כמו-כן, חלה עלייה במרווחים הפיננסיים בפיקדונות מטבע-חוץ בשל עליית הריבית.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 4,977 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,496 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הרווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל וכן מגידול ברווח מהלוואות שנמכרו, בעיקר בשל מכירת חוב שסווג כפגום. כמו-כן חלה עלייה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. מנגד חלה ירידה ברווח מהשקעה במניות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית*

לשישה חודשים שהסתיימו ביום				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.06.17		30.06.18		30.06.17		30.06.18		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
2.83%	5,531	3.03%	5,952	3.09%	3,013	3.43%	3,351	הכנסות ריבית
0.99%	(1,225)	1.16%	(1,416)	1.27%	(780)	1.60%	(973)	הוצאות ריבית
1.84%	4,306	1.87%	4,536	1.82%	2,233	1.83%	2,378	הכנסות ריבית, נטו
2.20%		2.31%		2.28%		2.42%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

במחצית הראשונה של שנת 2018 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בשיעור הריבית הדולרית וכן בשל גידול בשיעור עליית המדד הידוע בין התקופות. בנוסף, בהכנסות ריבית חלה עלייה שנבעה מגידול בהיקפי האשראי. מניית השוואה בין המחצית הראשונה של שנת 2018 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של כ-248 מיליון ש"ח והשינויים בשיעור הריבית גרמו לקטון בסך של כ-18 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 306 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 221 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהפרשה הפרטנית, נטו נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2018 הכנסה בסך של 109 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 133 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה לסך של 415 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2018, בהשוואה להוצאה בסך של 354 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה [פרק "המבנה והתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון"](#) בדוח הדירקטוריון. למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [ביאור 6](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

כיום 30 ביוני 2018

טבלה 5-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
(1)30.06.17		(1)30.06.17		
30.06.18		30.06.18		
במיליוני ש"ח				
372	375	202	222	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(505)	(484)	(255)	(228)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבוניות
(133)	(109)	(53)	(6)	הכנסה פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
354	415	191	96	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבוניות, נטו
221	306	138	90	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:				
(32)	70	(6)	(17)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(5)	11	-	6	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיוור
258	227	144	103	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(2)	-	(2)	הכנסה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
221	306	138	90	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
ב-%				
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור:				
0.28%	0.27%	0.31%	0.32%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.55%	0.58%	0.60%	0.46%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
0.17%	0.22%	0.21%	0.13%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.36%	0.18%	0.34%	0.25%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
25.53%	13.33%	24.23%	18.32%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיוור שנבחן לפי עומק הפיגור.
 *** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבוניות.
 (1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-1,786 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,846 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה בסעיף הכנסות אחרות נבעה מרישום הכנסה בסך של 48 מיליון ש"ח ממכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של סניף מיאמי בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	(1)30.06.17	30.06.18		(1)30.06.17	30.06.18	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח				
(2.8%)	472	459	(2.2%)	232	227	עמלות
(3.9%)	386	371	(0.5%)	183	182	דמי ניהול חשבונות
7.9%	127	137	11.1%	63	70	פעילות בניירות-ערך
(2.2%)	134	131	43.4%	53	76	כרטיסי אשראי, נטו
2.5%	283	290	3.6%	140	145	טיפול באשראי
1.4%	346	351	5.3%	169	178	עמלות מעסקי מימון
(0.5%)	1,748	1,739	4.5%	840	878	עמלות אחרות
(52.0%)	98	47	(56.1%)	57	25	סך-הכל עמלות תפעוליות
(3.3%)	1,846	1,786	0.7%	897	903	סך-הכל הכנסות אחרות

(1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-4,068 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,753 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-1.9%.

טבלה 7-2: פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	30.06.17 ⁽¹⁾	30.06.18		30.06.17 ⁽¹⁾	30.06.18
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר					
שכר	1,950*	1,912	961*	952	(0.9%)
מענקים ותגמול מבוסס מניית	197	194	89	110	23.6%
סך-הכל שכר	2,147*	2,106	1,050*	1,062	1.1%
אחזקה ופחת בניינים וציוד					
	675	686	342	343	0.3%
הוצאות אחרות					
	931*	1,276	477*	663	39.0%
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	3,753	4,068	1,869	2,068	10.6%

* סיווג מחדש של רכיבי עלות אקטואריים מסוימים של ההטבות לעובדים מהוצאות שכר להוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.3** בתמצית הדוחות הכספיים. (1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.1** בתמצית הדוחות הכספיים.

הוצאות השכר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-2,106 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,147 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.9%. הירידה בהוצאות השכר נובעת מהמשך החיסכון בעלויות עקב תהליכי התייעלות.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-686 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-675 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מחד נרשם חיסכון בהוצאות תחזוקה ומנגד גידול בהוצאות הפחת של נכסי היוון תוכנה ומחשבים, כתוצאה מגידול בהיקף הפיתוח הטכנולוגי.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-1,276 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-931 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מגידול בהפרשות, בהוצאות משפטיות ומהשפעת שינוי שערי החליפין על הפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים. כמו-כן חל גידול בשיווק ופירסום והוצאות עמלות ומחשב.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 1,037 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 983 מיליון ש"ח בשנת 2017. שיעור המס האפקטיבי של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הגיע ל-43.4% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.19% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות הפסדים שלא נעשה בגינם מס נדחה ומסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר.

הרווח הנקי מפעילות מופסקת הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 170 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 177 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בחלקם בהפסד בסך של 18 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 1,548 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,579 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-1.16 ש"ח, בהשוואה ל-1.18 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
30.06.17 ⁽¹⁾	30.06.18	30.06.17 ⁽¹⁾	30.06.18
במיליוני ש"ח			
1,570	1,530	811	912
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
9	18	1	8
הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
1,579	1,548	812	920
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:			
231	(601)	37	(262)
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו			
-	(4)	(2)	1
התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**			
93	253	82	174
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***			
1	-	-	-
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים			
325	(352)	117	(87)
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים			
(106)	108	(34)	9
השפעת המס המתניח			
219	(244)	83	(78)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים			
(1)	-	-	-
בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
218	(244)	83	(78)
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים			
1,789	1,286	894	834
הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
8	18	1	8
ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
1,797	1,304	895	842
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק			

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

הרווח הכולל הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2018 בסך של 1,304 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,797 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הכולל נבעה בעיקר, מעבר לשינוי ברווח הנקי, מירידה ביתרת התאמות ניירות-ערך זמינים למכירה, כתוצאה מירידה במחירי ניירות-ערך בבורסות בישראל ובחול ובשווקי אגרות-החוב במחצית הראשונה של שנת 2018 בהשוואה לעלייה במחירים בתקופה המקבילה אשתקד. שינויים בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים קיזזו ירידה זו.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 30 ביוני 2018 הסתכם ב-451.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-454.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

שינוי מיום		יתרה ליום				
(1)31.12.17	(1)31.03.18	(1)31.12.17	(1)31.03.18	30.06.18		
		במיליוני ש"ח				
(0.7%)	0.7%	454,424	448,195	451,366	סך-כל הנכסים	
2.5%	0.6%	265,853	270,793	272,458	אשראי לציבור, נטו	
(3.3%)	6.6%	86,093	78,125	83,261	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
(8.9%)	(3.1%)	65,416	61,508	59,616	ניירות-ערך	
3.3%	(0.9%)	13,429	13,985	13,866	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת	
(0.5%)	0.3%	347,344	344,703	345,717	פיקדונות הציבור	
3.1%	14.2%	29,058	26,214	29,949	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
(0.3%)	(5.8%)	14,434	15,276	14,394	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת	
2.2%	1.6%	35,863	36,084	36,654	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	

(1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 10-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים

השינוי	ליום			
	31.12.17	30.06.18		
		במיליוני ש"ח		
3.8%	64,843	67,323	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
(0.7%)	54,072	53,693	אנשים פרטיים - אחר	
6.1%	46,144	48,939	בינו ונדל"ן	
7.4%	26,741	28,722	מסחר	
(0.5%)	17,439	17,355	תעשייה	
(0.7%)	17,864	17,740	שירותים פיננסיים	
0.6%	51,560	51,875	אחר	
3.0%	(12,810)	(13,189)	בניכי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת	
2.5%	265,853	272,458	סך-הכל	

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2](#). "מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

כיום 30 ביוני 2018

חביונות בעייתיות טבלה 11-2: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.17		30.06.18			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
3,286	620	2,666	3,601	644	2,957
1,663	200	1,463	1,554	215	1,339
3,385	825	2,560	3,259	540	2,719
(289)	-	(289)	(288)	-	(288)
8,045	1,645	6,400	8,126	1,399	6,727
6,822	1,495	5,327	6,900	1,265	5,635
913	-	913	982	-	982

הערה:

- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 - (2) לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 - (3) לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

במחצית הראשונה של שנת 2018 חלה עלייה בסך החביונות הבעייתיות בשיעור של 1%. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1 "חביונות בעייתיות"](#) בסקירת הסיכונים להלן.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 12-2: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום	
	*31.12.17	30.06.18
במיליוני ש"ח		
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים		
(29.4%)	1,825	1,289
11.6%	5,618	6,267
(3.2%)	24,511	23,718
1.8%	52,983	53,958
3.5%	13,799	14,278
8.3%	37,604	40,713
14.4%	24,368	27,866
16.8%	19,725	23,031
15.4%	44,093	50,897
4.5%	23,104	24,138

- * מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).
- ** כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,426 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מחר (ליום 31.12.17: 13,705 מיליוני ש"ח).
- *** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 306 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.17: 311 מיליוני ש"ח).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושיאין סחירות, בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 30 ביוני 2018 בכ- 59.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ- 65.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, ירידה בשיעור של כ-8.9% שנבעה בעיקר ממכירה ופדיון, נטו, של אגרות-חוב סחירות של ממשלת ישראל ואגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית בתיק הזמין למכירה, שקוזה בחלקה על-ידי רכישה, נטו, של אגרות-חוב סחירות של ממשלת ישראל בתיק למסחר.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 13-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר		
מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 30 ביוני 2018								
61.1%	36,401	-	-	47.2%	28,139	13.9%	8,262	אגרות-חוב ממשלת ישראל
16.6%	9,920	-	-	16.5%	9,855	0.1%	65	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.7%	987	-	-	1.6%	983	0.0%	4	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
79.4%	47,308	-	-	65.4%	38,977	14.0%	8,331	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
1.1%	666	0.7%	423	0.4%	243	-	-	אגרות-חוב קונצרני - בישראל
16.1%	9,619	-	-	16.1%	9,617	0.0%	2	אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות
17.3%	10,285	0.7%	423	16.5%	9,860	0.0%	2	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני
3.4%	2,023	-	-	3.3%	1,978	0.1%	45	מניות ⁽¹⁾
100.0%	59,616	0.7%	423	85.2%	50,815	14.1%	8,378	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2017								
62.1%	40,597	-	-	54.3%	35,528	7.7%	5,069	אגרות-חוב ממשלת ישראל
18.4%	12,039	-	-	18.3%	11,973	0.1%	66	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.7%	1,129	-	-	1.7%	1,124	0.0%	5	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
82.2%	53,765	-	-	74.3%	48,625	7.9%	5,140	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
1.4%	898	0.6%	423	0.7%	475	-	-	אגרות-חוב קונצרני - בישראל
13.1%	8,553	-	-	13.1%	8,550	0.0%	3	אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות
14.4%	9,451	0.6%	423	13.8%	9,025	0.0%	3	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני
3.4%	2,200	-	-	3.3%	2,133	0.1%	67	מניות ⁽¹⁾
100.0%	65,416	0.6%	423	91.4%	59,783	8.0%	5,210	סך-הכל ניירות-ערך

(1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור ה.1 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור ב.15](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 14-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.17		30.06.18		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרני	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרני	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
5.0%	470	4.8%	497	כרייה וחציבה
10.9%	1,026	3.1%	322	תעשייה
2.6%	246	3.6%	369	מידע ותקשורת
2.1%	203	1.6%	168	שירותים פיננסיים
72.2%	6,821	78.4%	8,060	בנקים ומוסדות פיננסיים
7.2%	685	8.4%	869	אחרים
100.0%	9,451	100.0%	10,285	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה, ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות

טבלה 15-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	30.06.18	
	במיליוני ש"ח		
(0.47%)	347,344	345,717	פיקדונות הציבור
5.40%	3,649	3,846	פיקדונות מבנקים
(7.19%)	320	297	פיקדונות הממשלה
(0.41%)	351,313	349,860	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 30 ביוני 2018 הסתכמה בסך של כ-350 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-351 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, הקיטון נובע מירידה בפיקדונות של גופים מוסדיים שקוזז בגידול מפיקדונות מאנשים פרטיים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 16-2: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	30.06.18	
	במיליוני ש"ח		
0.67%	863,842	869,652	ניירות-ערך ⁽¹⁾
(11.11%)	98,568	87,620	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽²⁾
(3.19%)	84,627	81,926	נכסי קרנות נאמנות ⁽³⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
- (2) הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות לא תבצע באופן מיידי אלא בתהליך הדרגתי מול כל הגורמים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [מגזר ניהול פיננסי](#), בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו ב-29.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-29.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-3.1%, שנבע מהנפקת כתבי התחייבות נדחים בסכום קרן כולל של כ-1.8 מיליארד ש"ח ומהנפקת אגרות-חוב בסכום קרן כולל של כ-2.2 מיליארד ש"ח. גידול זה קוּוַז בחלקו מפירעון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים.

טבלה 17-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 30 ביוני 2018		
הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	
במיליוני ש"ח				
11,538	14,820	11,971	15,291	כתבי התחייבות נדחים
13,847	14,238	14,379	14,658	אגרות-חוב
25,385	29,058	26,350	29,949	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

גיוס אגרות-חוב ומכשירי הון בכירים מתבצע בהתאם לצרכי הבנק ולשם תמיכה בתוכנית העבודה של הבנק (לרבות בצמיחת הפעילות) וניהול המקורות ההוניים, תוך עמידה ביעדי הלימות הון עם שולי ביטחון, ובהתחשב גם בצרכי מיחזור והחלפת מכשירים הוניים ומכשירי חוב ישנים בחדשים. כחלק ממסגרת גיוסם של מכשירי חוב והון משני בסך של 6 מיליארד ש"ח לשנת 2018 שאשר דירקטוריון הבנק, ביצעה הפועלים הנפקות (חברה בת בבעלות מלאה המשמשת זרוע הנפקות של הבנק) בחודש אפריל 2018 הנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים כמפורט להלן: (א) אגרות-חוב צמודות מדד (סדרה 35) ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 0.6% ממועד רישומם למסחר בבורסה בסכום קרן כולל של כ-2.2 מיליארד ש"ח לפירעון בשנת 2028; ו-(ב) כתבי התחייבות נדחים צמודי מדד (סדרה יח'), הנושאים ריבית שנתית בשיעור של 1.42% ממועד רישומם למסחר בבורסה בסכום קרן כולל של כ-1.1 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2028 (עם אפשרות לפירעון מוקדם ביוזמת הפועלים הנפקות ואישור בנק ישראל בשנת 2023). כתבי התחייבות הנדחים כוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, על-ידי מחיקת קרן באופן חלקי או מלא במקרה שיחס ההון העצמי רובד 1 של הבנק ירד מתחת ל-5% או בהתאם להחלטה של הפיקוח על הבנקים, והם מהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק. בנוסף, בחודש יוני 2018 השלימה הפועלים הנפקות הנפקה לציבור של כתבי התחייבות נדחים צמודי מדד (סדרה יט') הנושאים ריבית שנתית בשיעור של 1.59% בסכום קרן כולל של כ-0.7 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2028 (עם אפשרות לפירעון מוקדם ביוזמת הפועלים הנפקות ואישור בנק ישראל בתום שנת 2023). כתבי התחייבות אלה כוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן בדומה לכתבי התחייבות הנדחים (סדרה יח') כאמור לעיל והם מהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק.

טבלה 18-2: מכשירים נגזרים

31.12.17			30.06.18			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
697,737	7,071	6,739	659,798	5,121	5,225	חוזי ריבית
231,527	4,088	4,348	259,673	3,903	4,580	חוזי מטבע
45,470	904	914	45,908	903	905	חוזים בגין מניות
697	11	12	1,037	22	22	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
975,431	12,074	12,013	966,416	9,949	10,732	סך-הכל

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 ביוני 2018 הינו 1,333,703,474 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 3,673,637 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

דיבידנדים

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות הון של הבנק ראה פרק הלימות הון להלן.

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן הפיקוח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב. יתרת העודפים של הבנק ליום 30 ביוני 2018 הסתכמה ב-29,519 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

בקשר עם האמור בביאור 1.10 לתמצית הדוחות הכספיים בנוגע לחקירת הרשויות האמריקאיות, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל, לא הכריז דירקטוריון הבנק, במועד אישור הדוחות הכספיים, על חלוקת דיבידנד מרווחי הרבעון השני של שנת 2018. זאת, מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד כאמור לעיל.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245
27.11.2017	14.12.2017	14.08	188
14.08.2017	31.08.2017	24.365	325
23.05.2017	13.06.2017	22.980	307
29.03.2017	18.04.2017	3.105	41

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות מדידה והלימות הון מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכויי האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכויי נזילות, סיכויי סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עמד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 50%. בשנת 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס הון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 30 ביוני 2018, הינם 10.23%-ו-13.73%, בהתאמה.

תכנון הון ויעדי הלימות הון שנקבעו על-ידי הבנק

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). בנוסף, במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%. למידע נוסף בדבר תהליך ה-ICAAP ויעדי הלימות ההון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת התייעלות"). בהתאם להוראת התייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד חמש שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות ההון, המוערכת בכ-0.19% ליום 30 ביוני 2018, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

בהמשך להוראת התייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה והנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית התייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

דרישות הון בגין חובות בביטחון נכס למגורים

ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים, לפיו הלוואות המובטחות במלואן על-ידי משכנתאות על נכס למגורים בשיעור מימון הגבוה מ-60%, תשוקללנה בשיעור של 60%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום פרסומה וחלה על הלוואות בביטחון נכס למגורים אשר ניתנו מיום 15 במרץ 2018.

הנפקה פרטית של כתבי התחייבויות נדחים (CoCo)

בחודשים אפריל ויוני 2018 הבנק הנפיק שתי סדרות CoCo המהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק. לפרטים אודות הנפקות של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים שביצעה הפועלים הנפקות, ראה [סעיף אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים](#) לעיל.

רכישה עצמית של ניירות-ערך

בחודש יוני 2018 השלים הבנק את ביצועה של תוכנית רכישה עצמית של מניות במסגרתה נרכשו 1 מיליון מניות רגילות של הבנק לצורך יישום תוכנית תגמול הונית שאימץ הבנק. תוכנית הרכישה בוצעה בהתאם לכללים שבהנחיית רשות ניירות-ערך בעניין הגנת "נמל מבטחים" ברכישה עצמית, לאחר שאושרה על-ידי דירקטוריון הבנק ובהתאם לאישור שקיבל הבנק מהפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 24 במאי 2018.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

בחודש יולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיה בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה. טיוטת ההוראה קובעת את התנאים בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של מניות והמרים למניות שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך או מנגנון שקול אחר שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה)
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
36,582	36,245	37,178	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
1,221	1,221	977	הון רובד 1 נוסף
37,803	37,466	38,155	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
9,728	10,373	10,616	הון רובד 2
47,531	47,839	48,771	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
295,986	290,746	305,976	סיכון אשראי ⁽²⁾
5,114	4,913	3,212	סיכונים שוק
23,672	23,566	24,018	סיכון תפעולי
324,772	319,225	333,206	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.26%	11.35%	11.16%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.64%	11.74%	11.45%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.64%	14.99%	14.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.20%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾⁽⁴⁾
13.73%	13.70%	13.73%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה **ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים**.
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 745 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2018, 853 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 ו-958 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2017 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) עם השלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלרט, נכסי הסיכון של הבנק צפויים לרדת בכ-12 מיליארד ש"ח בגין חשיפות שאינן באחריות הבנק. למהלך זה צפויות להיות גם השפעות על ההון הפיקוחי שתלויות באופן ההיפרדות.
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לזיכור לתאריכי הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
			במיליוני ש"ח
הון רובד 1			
8,124	8,129	8,135	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
28,465	27,897	29,518	עודפים
70	79	43	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
510	523	93	רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(531)	(339)	(559)	מכשירים הוניים אחרים
(56)	(44)	(52)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
36,582	36,245	37,178	סך-הכל הון עצמי רובד 1
1,221	1,221	977	מכשירים מורכבים חדשניים
37,803	37,466	38,155	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2			
148	209	104	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,700	3,634	3,825	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
5,880	6,530	6,687	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
9,728	10,373	10,616	סך-הכל הון רובד 2
47,531	47,839	48,771	הון כולל כשיר

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 2-2: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2017		30 ביוני 2017		30 ביוני 2018		
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
סיכון אשראי						
198	1,440	182	1,331	196	1,426	חובות של ריבוניות
435	3,171	388	2,835	410	2,983	חובות של ישויות סקטור ציבורי
893	6,505	843	6,152	784	5,712	חובות של תאגידים בנקאיים
15,508	112,952	15,859	115,758	16,119	117,397	חובות של תאגידים
6,764	49,263	6,463	47,173	7,456	54,305	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
6,833	49,767	6,663	48,635	6,839	49,808	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,113	8,107	1,087	7,935	1,112	8,099	הלוואות לעסקים קטנים
5,703	41,536	5,405	39,456	5,945	43,300	הלוואות לדיור
12	87	12	87	12	91	איגוח
2,673	19,466	2,365	17,262	2,628	19,137	נכסים אחרים
507	3,692	565	4,122	510	3,718	סיכון CVA
40,639	295,986	39,832	290,746	42,011	305,976	סך-הכל בגין סיכון אשראי
702	5,114	673	4,913	441	3,212	סיכונים שוק
3,250	23,672	3,229	23,566	3,298	24,018	סיכון תפעולי
44,591	324,772	43,734	319,225	45,750	333,206	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	36,582		36,245		37,178	הון עצמי רובד 1
	37,803		37,466		38,155	הון רובד 1
	47,531		47,839		48,771	הון כולל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.73% ליום 30 ביוני 2018, 13.73% ליום 31 בדצמבר 2017 ו-13.7% ליום 30 ביוני 2017. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מימוש בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניררות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2017	30 ביוני 2017	30 ביוני 2018	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
37,803	37,466	38,155	הון רובד 1*
513,037	509,345	516,190	סך החשיפות*
באחוזים			
7.37%	7.36%	7.39%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 30 ביוני 2018, המוערכת בכ-0.11% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2.4 תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 א בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרת המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017](#). בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 הבנק נדרש להיפרד מהחזקותיו בקבוצת ישראל. הבנק נערך להפרדה של קבוצת ישראל מלבנק תוך בחינה של מספר חלופות.

לנוכח התקדמות תהליכי ההיפרדות, ולנוכח הצפי להשלמת ההיפרדות תוך שנה, סווגה פעילות קבוצת ישראל החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 כ"פעילות מופסקת". לפיכך, הדוחות הוצגו מחדש כך שיתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "אחר". מספרי ההשוואה הוצגו מחדש, לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
2,663	113	2,550	-	689	33	255	178	577	39	779	סך-הכל רווח מימוני, נטו
903	25	878	43	61	30	92	75	210	39	328	עמלות והכנסות אחרות
3,566	138	3,428	43	750	63	347	253	787	78	1,107	סך הכנסות
90	5	85	-	(2)	(4)	(105)	(11)	88	-	119	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,068	260	1,808	112	134	41	94	86	433	44	864	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,408	(127)	1,535	(69)	618	26	358	178	266	34	124	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
593	(8)	601	24	209	8	122	72	101	15	50	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
819	(119)	938	(93)	413	18	236	106	165	19	74	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
93	-	93	93	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
920	(108)	1,028	-	410	18	236	106	165	19	74	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
289,541	15,222	274,319	(1)13,393	-	2,134	56,139	29,042	60,944	1,356	111,311	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	21,745	324,072	(1)100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550	127,307	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) היתרה מיוחסת לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
2,304	133	2,171	1	487	26	236	159	521	29	712	סך-הכל רווח מימוני, נטו
897	90	807	30	38	37	86	66	183	35	332	עמלות והכנסות אחרות
3,201	223	2,978	31	525	63	322	225	704	64	1,044	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
138	5	133	-	-	-	12	(131)	99	-	153	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,869	177	1,692	26	121	44	94	90	416	47	854	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
1,194	41	1,153	5	404	19	216	266	189	17	37	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
489	19	470	(9)	141	12	94	125	89	8	10	רווח (הפסד) נקי מפעילות מופסקת
709	22	687	14	267	7	122	141	100	9	27	רווח (הפסד) נקי מפעילות מופסקת
102	-	102	102	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
812	22	790	116	268	7	122	141	100	9	27	יתרת האשראי לציבור, ברטו, לסוף תקופת הדיווח
276,836	16,080	260,756	(1)12,873	-	1,906	52,359	27,201	57,048	1,475	107,894	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
340,768	22,124	318,644	(1)7	-	56,486	39,073	20,103	48,050	30,871	124,054	

* הוצג מחדש לצורך הצגת קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#). בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשיוך לקוחות למגזרים שונים.
 (1) היתרה מיוחסת לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 24-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
4,977	256	4,721	-	1,048	61	499	346	1,152	73	1,542	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,786	50	1,736	84	85	65	186	148	429	79	660	עמלות והכנסות אחרות
6,763	306	6,457	84	1,133	126	685	494	1,581	152	2,202	סך הכנסות
306	20	286	-	(2)	(2)	(113)	(5)	162	-	246	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4,068	509	3,559	179	258	79	186	172	863	89	1,733	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,389	(223)	2,612	(95)	877	49	612	327	556	63	223	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
1,037	8	1,029	37	303	17	224	126	208	25	89	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,360	(231)	1,591	(132)	582	32	388	201	348	38	134	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
170	-	170	170	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,548	(213)	1,761	38	582	32	388	201	348	38	134	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
289,541	15,222	274,319	(1)13,393	-	2,134	56,139	29,042	60,944	1,356	111,311	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	21,745	324,072	(1)100	-	52,602	33,217	18,806	59,490	32,550	127,307	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) היתרה מיוחסת לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
4,496	251	4,245	1	824	51	509	319	1,054	58	1,429	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,846	149	1,697	84	66	67	205	142	404	75	654	עמלות והכנסות אחרות
6,342	400	5,942	85	890	118	714	461	1,458	133	2,083	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
221	3	218	-	-	(4)	(69)	(176)	216	-	251	
3,753	376	3,377	41	224	84	194	177	850	92	1,715	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,368	21	2,347	44	666	38	589	460	392	41	117	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת											
983	14	969	26	257	18	236	201	168	17	46	
1,393	7	1,386	18	417	20	353	259	224	24	71	רווח נקי מפעילות נמשכת
177	-	177	177	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק											
1,579	7	1,572	195	426	20	353	259	224	24	71	
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח											
276,836	16,080	260,756	(1)12,873	-	1,906	52,359	27,201	57,048	1,475	107,894	
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח											
340,768	22,124	318,644	(1)7	-	56,486	39,073	20,103	48,050	30,871	124,054	

* הוצג מחדש לצורך הצגת קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#). בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשיוך לקוחות למגזרים שונים.
 (1) היתרה מיוחסת לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-134 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-1,542 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,429 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי לדיוור והאשראי הצרכני, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על האשראי לדיוור.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-1,733 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,715 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-111.3 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-38.5 מיליארד ש"ח ואשראי לדיוור - 66.8 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-109.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-38.7 מיליארד ש"ח ואשראי לדיוור - 64.3 מיליארד ש"ח).

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-127.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-123.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר בנקאות פרטית במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 24 מיליון ש"ח. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-73 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-58 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במרווחי האשראי הפיננסיים על הפיקדונות.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-32.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-348 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-224 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי, לצד עלייה בהכנסות מעמלות.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-1,152 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,054 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-429 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-404 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות נירות-ערך, כרטיסי אשראי והפרשי המרה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-162 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-216 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע הן מירידה בהפרשה הקבוצתית והן מירידה בהפרשה הפרטית - עקב קיטון בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-863 מיליון ש"ח בהשוואה ל-850 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-60.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-59.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-57.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-201 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-259 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-346 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-319 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-5 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 176 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות נבע בעיקרו מעלייה בהפרשה הקבוצתית על אשראי תקין, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד בה נרשמה הכנסה בשל ירידה בשיעור ההפרשה. בנוסף, חלה עלייה בהפרשה הקבוצתית על חובות נחותים.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-29.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-28.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-18.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-388 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-353 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-499 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-509 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה במרווחים הפיננסיים על האשראי. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-186 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-205 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות בגין ערבביות. ההכנסות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-113 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של 69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, עקב קיטון בהיקף החובות הנחותים. הקיטון קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהפרשה הקבוצתית על אשראי תקין, עקב עלייה בהיקפי האשראי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2018 ב-186 מיליון ש"ח בהשוואה ל-194 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-56.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-53.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-33.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-36.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-32 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-61 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-51 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי המוסדי. האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-2.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-2.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמו בכ-52.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. הקיטון נבע מירידה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-582 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-426 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-1,048 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-824 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעליית הרווח מפעילות שוטפת, מעלייה ברווחים ממכירת הלוואות ומשינוי בפערים בין השווי הוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-85 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-66 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות סינדיקציה. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו ב-258 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-224 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

מגזר אחר כולל, בין היתר, את פעילות קבוצת ישראל, אשר סווגה כפעילות מופסקת החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2018. לפיכך, היתרות המאזניות של פעילות כרטיסי האשראי, אשר מהוות חלק מהפעילות המופסקת, מוצגות תחת מגזר זה. היתרות כוללות, בין היתר, אשראי לציבור בסך של כ-13.4 מיליארד ש"ח וכ-13.0 מיליארד ש"ח ליום 30 ביוני 2018 וליום 31 בדצמבר 2017, בהתאמה. הרווח הנקי המיוחס לפעילות המופסקת, בסך של 170 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2018 ו-177 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מוצג בנפרד תחת מגזר זה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר בפעילות במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם בסך של 38 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 195 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, שנזקפה בישראל ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכם ב-213 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-57 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2018 בהשוואה לרווח נקי בסך של 42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות ומעלייה בהיקף האשראי.
- ההפסד של בנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-235 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2018 בהשוואה להפסד בסך של כ-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נבע מעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בבנק הפועלים שוויון ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, וכן מירידה ברווחיות בעקבות ההחלטה על הפסקת פעילות הפועלים שוויון במהלך המחצית השנייה של שנת 2017.
- ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת בנק פוזיטיב הסתכם ב-39 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2018 בהשוואה לרווח נקי בסך 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההפסד נבע מיישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 (IFRS-9) במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018. בעקבות יישום התקן הוכרה הפרשה להפסדי אשראי בגובה של כ-21 מיליון לירות תורכיות.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 ביוני 2018 הסתכם בכ-15.2 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017.

- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-10.1 מיליארד ש"ח (כ-2.6 מיליארד דולר) בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 בבנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-1.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-0.9 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור בבנק פוזיטיב בתורכיה הסתכם בכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 30 ביוני 2018 בהשוואה לכ-0.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

סך פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-21.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-6.7 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 בבנק הפועלים שוויון הסתכמה בכ-4.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-4.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 מסוג Brokered CD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-8.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2018 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-2.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-2.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שייך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שייך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017](#). כאמור בביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים, פעילות קבוצת ישראל כרטס סווגה החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018 כ"פעילות מופסקת". לפיכך, הדוחות הוצגו מחדש כך שיתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המימון לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראל כרטס", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות". מספרי ההשוואה הוצגו מחדש, לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018									
סך-הכל	התאמות ⁽⁵⁾	ניהול פיננסי ⁽⁴⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	עסקים קטנים ⁽²⁾	הלוואות כדיר	
במיליוני ש"ח									
2,663	14	646	101	390	249	169	400	694	סך-הכל רווח מימוני, נטו
903	34	45	33	150	104	16	143	378	עמלות והכנסות אחרות
3,566	48	691	134	540	353	185	543	1,072	סך ההכנסות
90	-	(2)	5	(75)	(45)	1	88	118	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,068	104	112	263	172	141	60	320	896	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,408	(56)	581	(134)	443	257	124	135	58	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
593	18	198	(8)	171	100	46	53	15	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
819	(74)	387	(126)	272	157	78	82	43	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
93	93	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
920	18	385	(115)	272	157	78	82	43	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
285,647	13,189 ⁽³⁾	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100 ⁽³⁾	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המימון לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המימון לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.
- (3) יתרות המימון לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).
- (4) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (5) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח. כמו-כן, נכללות יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המימון לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁵⁾	ניהול פיננסי ⁽⁴⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים ⁽¹⁾
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים ⁽²⁾	פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
2,304	25	434	102	350	230	137	382	644	סך-הכל רווח מימוני, נטו
897	43	25	93	125	97	15	137	362	עמלות והכנסות אחרות
3,201	68	459	195	475	327	152	519	1,006	סך ההכנסות
138	-	-	5	(139)	20	(5)	128	129	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,869	87	76	180	180	141	60	285	860	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,194	(19)	383	10	434	166	97	106	17	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
489	(17)	137	8	191	73	44	45	9	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
709	(2)	250	2	243	93	53	61	8	רווח נקי מפעילות נמשכת
102	102	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
812	99	252	2	243	93	53	61	8	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
272,949	12,700 ⁽³⁾	1,649	13,111	66,764	33,299	71,070	29,823	44,533	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
340,768	7 ⁽³⁾	50,646	21,958	37,151	23,139	-	37,195	170,672	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצג מחדש לצורך הצגת קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#). בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,580 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,137 מיליוני ש"ח.
- (3) יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).
- (4) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (5) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח. כמו-כן, נכללות יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018									
סך-הכל	התאמות ⁽⁵⁾	ניהול פיננסי ⁽⁴⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
4,977	22	976	232	753	493	329	800	1,372	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,786	83	82	58	279	211	31	287	755	עמלות והכנסות אחרות
6,763	105	1,058	290	1,032	704	360	1,087	2,127	סך ההכנסות
306	-	(2)	20	(105)	(24)	6	183	228	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4,068	179	242	515	350	282	120	616	1,764	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,389	(74)	818	(245)	787	446	234	288	135	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
1,037	35	280	8	297	173	89	111	44	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,360	(109)	546	(253)	490	273	145	177	91	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
170	170	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,548	60	547	(235)	490	273	145	177	91	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
285,647	13,189 ⁽³⁾	900	12,696	69,400	34,703	77,479	31,841	45,439	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
345,817	100 ⁽³⁾	41,169	21,699	41,911	24,668	-	39,401	176,869	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,470 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,214 מיליוני ש"ח.

(3) יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

(4) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(5) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח. כמו-כן, נכללות יתרות מאזניות של נכסים

והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁵⁾	ניהול פיננסי ⁽⁴⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים ⁽¹⁾
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
4,496	44	769	220	721	453	255	759	1,275	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,846	105	66	158	269	205	31	278	734	עמלות והכנסות אחרות
6,342	149	835	378	990	658	286	1,037	2,009	סך ההכנסות
221	-	-	3	(270)	24	(5)	257	212	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
3,753	25	261	385	357	279	123	587	1,736	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,368	124	574	(10)	903	355	168	193	61	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
983	49	232	3	377	148	69	80	25	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1,393	75	350	(13)	526	207	99	113	36	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
177	177	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
1,579	251	360	(13)	526	207	99	113	36	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
272,949	12,700 ⁽³⁾	1,649	13,111	66,764	33,299	71,070	29,823	44,533	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
340,768	7 ⁽³⁾	50,646	21,958	37,151	23,139	-	37,195	170,672	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* הוצג מחדש לצורך הצגת קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#). בנוסף, חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,580 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,137 מיליוני ש"ח.
- (3) יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).
- (4) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (5) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח. כמו-כן, נכללות יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [פרק 6.1](#) בדוח ממשל תאגידי.

2.6 חברות מוחזקות עיקריות

2.6.1 חברות בת בישראל

קבוצת ישראל

הקבוצה כוללת את החברות: ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראל מימון בע"מ, ישראל כרטיס (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ.

פעילות הליבה של קבוצת ישראל הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל כרטיס", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "יזזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת קבוצת ישראל לרווח הנקי של הבנק, במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה ב-170 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראל הסתכמה ביום 30 ביוני 2018 ב-3,236 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,064 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק, בדבר מסים על הכנסה, לנוכח הצפי להיפרדות מקבוצת ישראל נרשמה בדוחות הכספיים התחייבות למסים נדחים על בסיס הנחת מימוש של החזקות הבנק בקבוצת ישראל בתמורה לשוויה המאזני. יצוין שמאחר והשווי המאזני של ישראל מורכב בעיקר מרווחים ראויים לחלוקה, ההפרשה למסים נדחים הכלולה בדוחות מסתכמת לסך של כ-22 מיליון ש"ח. בנוסף, כלל הבנק התחייבות מסים נדחים בסך של כ-82 מיליון ש"ח בגין מס שיכול שיתחייב אם יחולקו חלק מיתרות העודפים כדיבדנד לבנק ערב ההיפרדות. מימוש במחיר העולה על השווי המאזני של קבוצת ישראל יחויב בשיעור המס המשולב החל על הבנק, ככל שתתקבל עמדת פקיד השומה (כפי שמובאת בביאור ג.8.3) לדוחות הכספיים לשנת 2017) לפיה יש לחייב במס רווח גם רווחים ראויים לחלוקה הפטורים ממס חברות לפי הוראת פקודת מס הכנסה, יביא הדבר לגידול בחבות המס שתוטל על הבנק בהקשר זה. לפרטים נוספים הנוגעים לקבוצת ישראל ראה מגזר קבוצת ישראל [בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי של שנת 2017](#) ולהלן.

לפרטים בנוגע לתביעות משפטיות בקשר עם קבוצת ישראל, ראה [ביאור 10.ב](#).

הבנק ממשיך להיערך להפרדה של קבוצת ישראל כרטיס מהבנק כנדרש בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017. במסגרת זו בוחן הבנק מספר חלופות להעברת החזקות הבנק בקבוצת ישראל כרטיס לרבות: מכירת החזקות בקבוצת ישראל כרטיס למשקיע או קבוצת משקיעים; הצעת מכר לציבור של החזקות בקבוצת ישראל כרטיס; חלוקת דיבידנד בעין של החזקות בקבוצת ישראל כרטיס לבעלי המניות של הבנק; או שילוב של איזו מהחלופות שלעיל.

בהתחשב בחלופות הנשקלות כאמור, הבנק שכר את שירותי בנק ההשקעות Citi לליווי הבנק בבחירת החלופה המועדפת להיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס ובקידומה. בנק ההשקעות מסייע בקידום כל אחת מהחלופות שייבחרו (מכירה, הנפקה לציבור ו/או דיבידנד בעין או שילוב של כמה מהן). ביום 28 ביוני 2018 הגישו הבנק וישראל כרטיס לרשות ניירות-ערך טיוטה ראשונה של תסקיף הנפקה ראשונה לציבור אשר יאפשר ביצוען של חלופות הצעת מכר ו/או חלוקת דיבידנד בעין אם יוחלט על מימושו. במקביל פועל הבנק לקידום חלופת המכירה הפרטית. כחלק מההיערכות להיפרדות מנהלים הבנק וישראל כרטיס משא ומתן לרכישת פועלים אקספרס על-ידי ישראל כרטיס מהבנק. למועד זה אין ודאות באיזו חלופה יבחר הבנק.

במסגרת בחינת החלופות על-ידי הבנק הודיעה לבנק בעלת השליטה, אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון"), כי אם וככל שהבנק יחליט לנקוט במתווה של חלוקה בעין של מניות ישראל כרטיס ("המתווה"), תתחייב אריסון לפעול בהתאם לכללים ומגבלות שיחולו בקשר להחזקתה במניות ישראל כרטיס כמפורט להלן: א. אריסון תפעל למכירתן של המניות שיתקבלו בידה במסגרת המתווה בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב או מחוצה לה, כך שעם השלמת המכירות כאמור לא יותרו בידיה מניות של ישראל כרטיס בשיעור של למעלה מ-5% ("תקופת המעבר"). ב. במהלך תקופת המעבר, אריסון לא תרכוש מניות נוספות של ישראל כרטיס, למעט קבלתן בדרך של חלוקה בעין מהבנק. ג. החל ממועד קבלת מניות ישראל כרטיס בידו אריסון במסגרת המתווה, בכל מקרה, אריסון לא תצביע במניות ישראל כרטיס בשיעור של למעלה מ-5% מזכויות ההצבעה בישראל כרטיס. ד. אריסון לא תציע ולא תמנה דירקטור מטעמה לכהונה בדירקטוריון ישראל כרטיס. כל עוד ישראל כרטיס תישלט על-ידי הבנק, הרי שכל ההחלטות בקשר לאופן הפעלת השליטה בישראל כרטיס ומינוי דירקטורים בישראל כרטיס מטעם הבנק ייעשו רק על-ידי האורגנים המוסמכים של הבנק. ה. במקרה שבו אריסון תבצע עסקת מכירה (מחוץ לבורסה) במחיר למניה המשקף פרמיה על מחיר המניה בבורסה במועד הרלוונטי ובאופן שלא יתאפשר ליתר בעלי המניות בבנק ליהנות מפרמיה כאמור, אזי אריסון תנקוט בצעדים שיבטיחו כי גם יתר בעלי המניות מן הציבור בישראל כרטיס ייהנו מהפרמיה. הודעה כאמור נמסרה גם לפיקוח על הבנקים ולרשות ניירות-ערך.

הבנק פנה לרשות ניירות-ערך בבקשה להנחיה מקדמית, שלפיה אין ליחס לבעלת השליטה בבנק ולנציגיה בדירקטוריון עניין אישי בחלוקתן של מניות ישראל כרטיס כדיבידנד בעין לבעלי המניות של הבנק. רשות ניירות-ערך הודיעה כי לא תתערב בעמדה זו וזאת בעיקר לאור התחייבות בעלת השליטה ליטול על עצמה את הכללים והמגבלות שפורטו לעיל.

חברי הנהלה, נושאי משרה בבנק ועובדי הבנק הקשורים לאסטרטגיה או לניהול פעילות עסקית בבנק אינם מכהנים עוד בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראל כרטיס, עובדי הבנק לא יהיו רוב בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראל כרטיס וישנן מגבלות על הדירקטורים עובדי הבנק המכהנים בדירקטוריון ישראל כרטיס בהעברת מידע מדירקטוריון ישראל כרטיס להנהלת הבנק.

השינויים האמורים נעשו בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים בקשר עם החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, תהליך ההיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס המתחייב ממנו ועל-מנת לצמצם פוטנציאל לניגודי עניינים.

2.6.2 פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה מגזר פעילות בינלאומית [בפרק "מגזר פעילות לפי גישת ההנהלה"](#) [בדוח ממשל תאגידי של שנת 2017](#) ולהלן.

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פועלת באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל.

בחדש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, בין היתר, כפי שעלו בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, לצד שינויים בסביבה הרגולטורית העולמית והשפעתם על סיכונים אלה. כחלק ממימוש ההחלטה להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ ובהמשך לאמור בביאור 36.ב. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017 בדבר חתימה על מזכר הבנות מחייב למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, ביום 11 באפריל 2018 חתם בנק הפועלים שוויץ על הסכם מפורט עם Safran Sarasin (Luxembourg) SA – I Bank J. Safran AG (ביחד, "ספרא סאראסין") למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג לבנק ספרא סאראסין. למועד זה, התמורה הצפויה בני העסקה (כפוף להתאמות בעיקר כתלות בהיקף חשבונות הלקוחות שיועברו) היא כ-23-20 מיליון פרנק שוויצרי (כ-73-85 מיליון ש"ח). השלמת העסקה, המתוכננת להתבצע בשנת 2018, כפופה, בין היתר, לאישורי רשויות רגולטוריות.

ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2018 בבנק הפועלים שוויץ הסתכם בסך של 59 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לרווח בסך של 1.6 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההפסד נבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בסך של כ-12.5 מיליון פרנק שוויצרי וכן מהוצאות משפטיות בקשר לחקירה כאמור, גובהה של כ-30 מיליון פרנק שוויצרי. בחדש יולי 2018, השקיע הבנק 50 מיליון פרנק שוויצרי בהון של הפועלים שוויץ וזאת בשל החשש שהפועלים שוויץ עלול להימצא בהפרה של יחס הלימות ההון הרגולטורי הכולל הנדרש בשוויץ.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה האשראי של כל לווה.

הכלכלה התורכית מאופיינת בגירעון גבוה בחשבון השוטף של מאזן תשלומים שאף גדל לאחרונה לאור מדיניות תקציבית מרחיבה של הממשלה התורכית ועלייה במחירי האנרגיה. שורת אירועים הביאה לקושי הולך וגדל לממן את הגירעון בחשבון השוטף ובהם יציאת הון משווקים מתעוררים עקב העלאות הריבית בארצות-הברית והרעה במצבה הפוליטי הבינלאומי של תורכיה ובעיקר ביחסיה מול ארצות-הברית שאף איימה בהטלת סנקציות כלכליות על תורכיה. כתוצאה מהתפתחויות אלו, בין היתר, חל פיצוח חד בלירה התורכית מול הדולר האמריקני בשיעור של כ-40% מתחילת השנה ועד ליום 30 ביוני 2018 מגמת הפיחות המשיכה והלירה התורכית ירדה בשיעור נוסף של כ-29% מתחילת חודש יולי 2018 ועד בסמוך לפרסום הדוחות הכספיים לרבעון השני. כמו כן, האינפלציה עלתה לרמה שנתית של 15.4% וחברת הדירוג S&P הפחיתה את דירוג החוב של תורכיה לרמה של BB-.

הבנק בוחן אפשרויות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף וזאת בהמשך לתוכנית האסטרטגית של הבנק, לפיה הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי בבנק פוזיטיף.

יתרת האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2018 הסתכמה ב-740 מיליון לירות תורכיות (כ-594 מיליון ש"ח), בהשוואה לסך יתרה בסך של 929 מיליון לירות תורכיות (כ-856 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2017.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמו בהפסד של 34 מיליון לירות תורכיות לעומת רווח של כ-2 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההפסד נבע מיישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 (IFRS-9). בעקבות יישום התקן הוכרה הפרשה להפסדי אשראי בגובה של כ-21 מיליון לירות תורכיות.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף, לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-41 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של כ-21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף (בהון והלוואות) ליום 30 ביוני 2018 הסתכמה ב-302 מיליון ש"ח (173 מיליון ש"ח בהון ו-129 מיליון ש"ח בהלוואות, בהשוואה לכ-215 מיליון ש"ח בהון בסוף שנת 2017).

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 30 ביוני 2018 להלן "הדוח על הסיכונים". יש לעיין בסקירה זו ביחד עם הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 ועם הדוחות הכספיים לשנת 2017.

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכונים אשראי (לרבות סיכון ריכוזיות וסיכון צד נגדי), סיכונים שוק (לרבות סיכון שער חליפין וסיכון ריבית בתיק הבנקאי), סיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) וסיכון הנזילות (לרבות סיכון המימון). סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציאות, הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי וסיכון סביבתי.

הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון ציאות, סיכון תפעולי, סיכון ריכוזיות, סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וסיכון רגולציה וחקיקה.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטותיות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים החל מיום 29 במאי 2018 הינו ד"ר א. בכר. עד חודש מרץ 2018 כיהן בתפקיד זה מר צ. כהן. החל מחודש מרץ ועד חודש מאי 2018 כיהנה הגב' ר. טל-אברהמי כממלאת מקום מנהל הסיכונים הראשי.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית ומנהל החטיבה הקמעונאית. מנהל החטיבה העסקית החל מחודש מרץ 2018 הינו מר צ. כהן, עד חודש מרץ 2018 כיהן בתפקיד זה מר י. אורבך. מנהל החטיבה הקמעונאית הינו מר ר. שטיין.

חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות עד חודש מאי 2018 היה מר ד. קולר מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. החל מיום 29 במאי 2018 חבר הנהלה האחראי על חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית הינו מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי נוהל עד חודש מרץ 2018 על-ידי עורך-דין א. מזור והחל מחודש מרץ 2018 על-ידי עורך-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית. הסיכון הטכנולוגי מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

3.2 סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. להרחבה על סיכון האשראי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017, הדוחות הכספיים לשנת 2017](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2018](#).

3.2.1 חבויות בעייתיות

טבלה 1-3: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.17		30.06.18				
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
3,286	620	2,666	3,601	644	2,957	סיכון אשראי פגום
1,663	200	1,463	1,554	215	1,339	סיכון אשראי נחות
3,385	825	2,560	3,259	540	2,719	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
(289)	-	(289)	(288)	-	(288)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת ⁽³⁾
8,045	1,645	6,400	8,126	1,399	6,727	סך סיכון אשראי בעייתי*
6,822	1,495	5,327	6,900	1,265	5,635	סיכון אשראי בעייתי נטו
913	-	913	982	-	982	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (3) לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

טבלה 2-3: נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.17	30.06.18	
במיליוני ש"ח		
2,110	2,311	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
91	82	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
(37)	(42)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת ⁽¹⁾
2,164	2,351	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
0.77%	0.82%	שיעור NPL מסך האשראי לציבור

- * נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.
 (1) לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
1,878	749	2,627
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
648	144	792
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(127)	(9)	(136)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(182)	(93)	(275)
חובות פגומים שנמחקו		
(12)	(82)	(94)
חובות פגומים שנפרעו		
2,205	709	2,914
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
672	636	1,308
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
269	155	424
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(43)	(78)	(121)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(115)	(103)	(218)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
783	610	1,393
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
307	225	532
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
259	118	377
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(42)	(66)	(108)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(318)	(58)	(376)
גביית חובות שנמחקו חשבונית בשנים קודמות		
(101)	(6)	(107)
נזקף לרז"ה - הפרשה להפסדי אשראי		
(182)	(93)	(275)
מחיקה חשבונית שבוצעה בתקופה		
318	58	376
גביית חובות שנמחקו חשבונית		
-	1	1
אחר		
342	185	527
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017**			
	מסחרי	פרטי	סך-הכל
	במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה	3,217	731	3,948
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה	333	213	546
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום	(51)	(10)	(61)
חובות פגומים שנמחקו	(419)	(115)	(534)
חובות פגומים שנפרעו	(737)	(71)	(808)
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה	2,343	748	3,091
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה	1,333	612	1,945
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה	*161	*230	*391
חובות בארגון מחדש שנמחקו	(54)	(89)	(143)
חובות בארגון מחדש שנפרעו	*(545)	*(125)	*(670)
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה	895	628	1,523
תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה	741	142	883
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה	223	143	366
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה	(94)	(23)	(117)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(333)	(55)	(388)
נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי	(204)	65	(139)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה	(421)	(115)	(536)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית	333	55	388
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה	449	147	596

* סווג מחדש.

** מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי

ליום		
**31.12.17	30.06.18	
0.97%	1.06%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.34%	0.36%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.36%	1.34%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.20%	1.20%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
139.02%	126.63%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
103.16%	94.71%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
1.96%	1.91%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.08%	0.22%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.21%	0.18%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
15.47%	13.33%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

** מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

ניתוח איכות התיק

במחצית הראשונה של 2018 קיימים אינדיקטורים מעורבים לשינויים באיכות התיק כמפורט להלן. במספר מדדים לסיכון האשראי ישנה ירידה:

- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור.
 - שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור.
- ובמספר מדדים נרשמה עלייה:
- שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור NPL מסך האשראי לציבור.
 - שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור.
- לגבי מדדים נוספים המתייחסים לתיק האנשים הפרטיים בלבד ראו טבלה 3-17 להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 5-3: הרכב יתרת הפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	
	לפי עומק פיגור	אחר*	במיליוני ש"ח
הרכב יתרת הפרשה ליום 30 ביוני 2018:			
3,894	2,954	396	544
			בגין אשראי לציבור
4	4	-	-
			בגין חובות שאינם אשראי לציבור
652	551	-	101
			בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
(223)	(206)	-	(17)
			בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת ⁽¹⁾
4,327	3,303	396	628
			יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018
הרכב יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2017:			
3,844	2,902	397	545
			בגין אשראי לציבור
6	6	-	-
			בגין חובות שאינם אשראי לציבור
627	524	-	103
			בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
(211)	(198)	-	(13)
			בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
4,266	3,234	397	635
			יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2017

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
 (1) לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

מדי רבעון מבוצע תהליך איתור של לקוחות בעלי פוטנציאל לבעייתיות לפי קריטריונים מוגדרים ונסקרים כל הלווים הכלולים ברשימת הפיקוח ו/או עם סיווג בעייתי. לגבי לקוחות אלו נבחנים נאותות הסיווג וההפרשה בגינם. במקרים בהם חל שינוי במצב הלקוח, חלו שינויים בביטחונות ו/או בוצעה גביה, מעודכן הסיווג בהתאם וללקוחות פגומים מעודכנת יתרת הסכום הניתן לגביה וההפרשה.
 יתרת הפרשה להפסדי אשראי עלתה במחצית הראשונה של 2018 ב-61 מיליון ש"ח, בעיקר בגין הפרשה קבוצתית. שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור ירד ב-0.02% במחצית הראשונה של 2018.

אופן קביעת שיעורי הפרשה קבוצתית

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם לענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל.
 להרחבה ראה [פרק האשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון אשראי לפי ענפי משק

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 ביוני 2018										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.18 (4)			פגום	מזה: חובות (2)	סך-הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בישראל										
ציבור - מסחרי										
21	(10)	(5)	13	88	2,168	2,917	89	2,848	2,923	חקלאות
24	1	1	15	15	2,025	2,655	15	2,861	2,891	כרייה וחציבה
314	(14)	(20)	400	1,012	15,204	32,240	1,012	32,024	33,087	תעשייה
586	(28)	25	717	1,284	24,347	64,297	1,285	62,724	64,418	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
310	(75)	(58)	297	634	19,131	23,348	638	23,009	23,478	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
96	1	6	5	722	5,352	9,158	740	10,517	10,578	אספקת שמחל ומים
856	58	(10)	258	832	27,495	38,394	833	37,058	38,627	מסחר
108	14	27	210	476	9,647	11,369	476	10,770	11,497	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
55	14	18	80	120	6,976	9,332	120	9,089	9,490	תחבורה ואחסנה
209	57	65	284	345	4,102	6,566	345	6,277	6,630	מידע ותקשורת
175	(9)	3	32	91	14,938	26,770	91	31,841	32,015	שירותים פיננסיים
131	24	21	70	125	11,561	15,937	125	15,460	15,983	שירותים עסקיים אחרים
53	8	6	22	45	6,203	7,796	45	7,398	7,805	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,938	41	79	2,403	5,789	149,149	250,779	5,814	251,876	259,422	סך-הכל מסחרי (8)
339	3	11	-	586	67,198	71,604	586	70,594	71,604	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,074	274	276	701	1,119	54,337	85,884	1,119	82,692	85,897	אנשים פרטיים - אחר
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - ציבור										
(223)	(52)	(64)	(42)	(288)	(13,393)	(26,079)	(288)	(25,493)	(26,079)	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
4,128	266	302	3,062	7,206	257,291	382,188	7,231	379,669	390,844	בנקים בישראל (9)
-	-	-	-	-	28	1,144	-	3,689	3,689	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - בנקים
-	-	-	-	-	(13)	(13)	-	(13)	(13)	סך-הכל בנקים בישראל
-	-	-	-	-	15	1,131	-	3,676	3,676	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	992	992	-	38,082	38,082	סך-הכל פעילות בישראל
4,128	266	302	3,062	7,206	258,298	384,311	7,231	421,427	432,602 (1)	

* לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 5,725,628, 37,074, 258,298 ו-130,877 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המע"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-11,452 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-342 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-407 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,426 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתק ערביות חוק מכו.

(8) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-10,150 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(9) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 ביוני 2018									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽³⁾ (למעט נגזרים) ⁽⁴⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.18 ⁽⁴⁾			פגום	בעיית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי							
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בחו"ל									
ציבור - מסחר									
1	-	-	-	-	211	424	-	424	424
חקלאות									
1	-	-	-	67	67	569	67	814	878
כרייה וחציבה									
15	2	3	27	126	2,402	4,088	126	4,190	4,384
תעשייה									
54	(20)	(9)	70	227	6,113	8,539	227	8,494	8,724
בינוי ונדל"ן									
2	-	-	10	10	345	705	10	1,054	1,064
אספקת חשמל ומים									
16	1	(4)	19	96	2,000	2,655	96	2,407	2,865
מסחר									
22	(1)	9	150	150	1,984	2,113	150	1,886	2,113
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל									
13	(1)	9	93	93	299	321	93	294	396
תחבורה ואחסנה									
3	-	(1)	42	42	492	1,102	42	1,427	1,470
מידע ותקשורת									
16	-	(2)	21	21	2,957	4,683	21	9,108	9,132
שירותים פיננסיים									
4	-	-	-	-	509	696	-	796	796
שירותים עסקיים אחרים									
10	-	1	24	24	610	783	24	814	895
שירותים ציבוריים וקהילתיים									
157	(19)	6	456	856	17,989	26,678	856	31,708	33,141
סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾									
2	-	-	-	4	466	490	4	482	490
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר									
35	(1)	-	35	35	402	1,113	35	1,066	1,118
אנשים פרטיים - אחר									
194	(20)	6	491	895	18,857	28,281	895	33,256	34,749
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל									
2	-	(2)	-	-	16,835	17,518	-	30,521	30,521
בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾									
3	-	-	-	-	1,340	1,416	-	12,323	12,323
ממשלות חו"ל									
199	(20)	4	491	895	37,032	47,215	895	76,100	77,593 ⁽¹⁾
סך-הכל פעילות בחו"ל									
4,327	246	306	3,553	8,101	295,330	431,526	8,126	497,527	510,195
סך-הכל בישראל ובחו"ל									

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 37,032, 20,519, 0, 5,007 ו-15,035 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך של כ-61 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 ביוני 2017										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.17 (4)			פגום	בעיית (6)	מזה: חובות (2)	סך-הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעיית (6)	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בישראל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
18	1	2	10	28	2,144	2,824	28	2,584	2,832	חקלאות
25	(42)	(100)	30	41	2,041	2,820	41	3,066	3,124	כרייה וחציבה
365	21	17	372	1,139	15,579	32,610	1,147	31,809	33,471	תעשייה
559	12	(25)	731	1,277	20,091	56,508	1,277	54,509	56,560	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
346	(38)	(89)	408	556	19,059	22,984	556	22,131	23,085	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
112	1	65	5	705	5,309	7,488	724	9,261	9,356	אספקת חשמל ומים
985	305	148	395	1,546	25,691	36,931	1,563	33,888	37,252	מסחר
90	26	40	218	407	9,433	11,097	407	10,137	11,185	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
44	9	9	66	112	6,534	8,445	112	7,856	8,568	תחבורה ואחסנה
199	3	27	466	530	3,273	5,429	530	4,678	5,495	מידע ותקשורת
179	(132)	(120)	52	271	13,878	24,769	271	29,076	29,712	שירותים פיננסיים
108	31	25	81	132	9,942	13,706	132	12,598	13,766	שירותים עסקיים אחרים
51	(3)	(7)	21	47	5,924	7,649	47	7,357	7,655	שירותים ציבוריים וקהילתיים
3,081	194	(8)	2,855	6,791	138,898	233,260	6,835	228,950	242,061	סך-הכל מסחרי (8)
338	21	(5)	-	568	63,172	65,919	568	64,887	65,919	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
961	249	304	743	1,058	54,930	87,059	1,058	81,679	87,083	אנשים פרטיים - אחר
בניכוי יתרות שסוגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - ציבור										
(192)	(45)	(53)	(11)	(38)	(12,873)	(25,174)	(38)	(22,529)	(25,174)	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
4,188	419	238	3,587	8,379	244,127	361,064	8,423	352,987	369,889	בנקים בישראל (9)
-	-	-	-	-	40	412	-	3,905	3,905	בניכוי יתרות שסוגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - בנקים
-	-	-	-	-	40	412	-	3,905	3,905	סך-הכל בנקים בישראל
-	-	-	-	-	902	1,040	-	49,913	49,913	ממשלת ישראל
4,188	419	238	3,587	8,379	245,069	362,516	8,423	406,805	423,707 (1)	סך-הכל פעילות בישראל

* לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.ה בתמצית הדוחות הכספיים**.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 122,325-1 6,197, 429, 49,687, 245,069 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,205 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-648 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-230 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,889 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערביות חוק מכר.

(8) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-7,739 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(9) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 ביוני 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽³⁾ (למעט נגזרים) ⁽⁴⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.17 ⁽⁴⁾			פגום	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל		
יורת	מחיקות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בחו"ל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
2	1	-	-	-	120	311	-	310	311	חקלאות
-	-	-	-	87	58	200	87	323	434	כרייה וחציבה
15	1	3	8	8	2,759	4,517	8	5,344	5,400	תעשייה
60	(4)	(17)	16	37	5,138	7,653	37	7,711	7,881	בינוי ונדל"ן
2	-	-	-	-	397	780	-	991	991	אספקת חשמל ומים
11	(4)	(3)	6	56	1,508	2,072	56	2,156	2,238	מסחר
15	1	6	35	37	2,171	2,331	37	2,214	2,331	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
3	-	-	2	62	342	372	62	421	517	תחבורה ואחסנה
4	-	-	-	-	466	935	-	1,156	1,181	מידע ותקשורת
18	59	(2)	10	31	4,197	5,890	31	10,265	10,291	שירותים פיננסיים
3	-	(1)	1	1	740	937	1	1,056	1,056	שירותים עסקיים אחרים
13	-	(2)	11	11	765	978	11	1,099	1,110	שירותים ציבוריים וקהילתיים
146	54	(16)	89	330	18,661	26,976	330	33,046	33,741	סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾
2	-	-	-	10	502	509	10	486	509	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
31	1	(1)	30	34	673	917	34	870	917	אנשים פרטיים - אחר
179	55	(17)	119	374	19,836	28,402	374	34,402	35,167	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	-	-	-	19,952	20,576	-	33,852	33,852	בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾
3	-	-	-	-	1,344	1,344	-	10,919	10,919	ממשלות חו"ל
186	55	(17)	119	374	41,132	50,322	374	79,173	79,938 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,374	474	221	3,706	8,753	286,201	412,838	8,797	485,978	503,645	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,132, 18,516, 0, 6,568 ו-13,722 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יורת החובות המסחריים כוללת יורת הלוואות לדיר, בסך של כ-49 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יורתות מזומנים בקופות הבנק ולפני ירכי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017 ⁽⁴⁾			פגום	בעיית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי							
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בישראל (המשך)									
ציבור - מסחרי									
17	(9)	(9)	13	26	2,235	2,841	26	2,609	2,853
23	(42)	(101)	26	27	2,176	2,450	27	2,655	2,709
319	(71)	(123)	267	1,012	15,163	31,372	1,012	30,465	32,175
535	(111)	(172)	678	1,104	22,866	60,309	1,104	58,145	60,347
293	(99)	(209)	313	461	18,904	22,420	466	21,629	22,497
91	2	48	41	765	4,646	7,396	793	9,316	9,479
919	466	253	297	1,563	25,516	36,870	1,576	33,835	37,127
93	48	58	208	395	9,800	11,131	395	10,192	11,225
50	17	29	42	82	7,242	8,989	82	8,445	9,117
202	104	133	301	361	4,050	6,241	361	5,553	6,307
167	(260)	(264)	31	88	14,343	26,026	88	30,911	31,192
135	54	72	73	126	11,194	15,157	126	13,939	15,185
55	(3)	(2)	24	45	6,346	7,931	45	7,646	7,938
2,899	96	(287)	2,314	6,055	144,481	239,133	6,101	235,340	248,151
333	19	(14)	-	595	64,703	67,586	595	66,466	67,586
1,071	479	645	738	1,073	54,655	85,697	1,073	80,207	85,718
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - ציבור									
(211)	(92)	(121)	(37)	(289)	(13,002)	(25,344)	(289)	(22,622)	(25,344)
4,092	502	223	3,015	7,434	250,837	367,072	7,480	359,391	376,111
-	-	-	-	-	193	535	-	3,400	3,400
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים המיוחסים לפעילות מופסקת* - בנקים									
-	-	-	-	-	(21)	(21)	-	(21)	(21)
-	-	-	-	-	172	514	-	3,379	3,379
-	-	-	-	-	998	1,109	-	42,554	42,554
4,092	502	223	3,015	7,434	252,007	368,695	7,480	405,324	422,044 ⁽¹⁾

* לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

- ** הוצג מחדש.
- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 5,935,684,41,495,252,007 ו-121,923 מיליוני ש"ח בהתאמה.
 - אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "ינכסים אחרים").
 - סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,762 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
 - כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 - סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 - סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 - כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-243 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-506 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,705 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתק ערבויות חוק מכר.
 - יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-9,285 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 - לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽³⁾ (למעט נגזרים) ⁽⁴⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017 ⁽⁴⁾			פגום	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בחו"ל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
1	1	-	-	2	171	406	2	406	406	חקלאות
-	-	-	-	62	51	148	62	379	439	כרייה וחציבה
19	2	6	68	68	2,535	4,008	68	4,594	4,838	תעשייה
52	(22)	(43)	16	142	4,978	7,381	142	7,416	7,567	בינוי ונדל"ן
2	-	-	-	9	384	775	9	1,018	1,027	אספקת חשמל ומים
16	(5)	-	19	88	2,044	2,535	88	2,161	2,634	מסחר
11	1	2	31	32	1,766	2,029	32	1,740	2,029	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
2	16	16	26	41	332	365	41	366	437	תחבורה ואחסנה
3	-	-	-	28	563	994	28	1,132	1,240	מידע ותקשורת
16	70	4	21	21	3,674	5,373	21	9,697	9,734	שירותים פיננסיים
2	(4)	(7)	-	-	580	788	-	884	884	שירותים עסקיים אחרים
9	-	(3)	9	34	658	835	34	928	963	שירותים ציבוריים וקהילתיים
133	59	(25)	190	527	17,736	25,637	527	30,721	32,198	סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾
-	-	-	-	2	473	486	2	469	486	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
34	2	4	36	36	459	1,320	36	1,217	1,320	אנשים פרטיים - אחר
167	61	(21)	226	565	18,668	27,443	565	32,407	34,004	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	-	-	-	23,915	24,536	-	37,337	37,337	בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾
3	-	-	-	-	1,297	1,297	-	14,465	14,465	ממשלות חו"ל
174	61	(21)	226	565	43,880	53,276	565	84,209	85,806 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,266	563	202	3,241	7,999	295,887	421,971	8,045	489,533	507,850	סך-הכל בישראל ובחו"ל

* הוצג מחדש.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 43,880, 21,721, 0, 6,078 ו-14,127 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך של כ-60 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

3.2.3. בינוי ונדל"ן

ליום 30 ביוני 2018 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-97 מיליארד ש"ח.

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים**

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017			יתרה ליום 30 ביוני 2018		
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח					
2,598	917	1,681	2,714	922	1,792
436	134	302	425	132	293
44,016	*29,954	14,062	47,758	*32,528	15,230
26,630	5,262	21,368	28,424	5,962	22,462
16,731	7,360	9,371	17,299	7,385	9,914
90,411	43,627	46,784	96,620	46,929	49,691

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,426 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתק ערבויות חוק מכל (ליום 31.12.17: 13,705 מיליוני ש"ח).
 ** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).

3.2.4. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 8-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

30 ביוני 2018			
סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
4,879	4,073	806	3
1,421	1,033	388	1
1,346	707	639	1
3,533	2,005	1,528	1
7,712	2,930	4,782	5
18,891	10,748	8,143	11

ענף משק

תעשייה	3
בינוי ונדל"ן - בינוי	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1
אספקת חשמל ומים	1
שירותים פיננסיים	5
סך-הכל	11

31 בדצמבר 2017			
סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
4,735	3,877	858	2
1,333	902	431	1
1,304	752	552	1
3,217	1,677	1,540	1
7,147	3,771	3,376	4
17,736	10,979	6,757	9

ענף משק

תעשייה	2
בינוי ונדל"ן - בינוי	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1
אספקת חשמל ומים	1
שירותים פיננסיים	4
סך-הכל	9

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.2.5. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות. קבוצת לווים אחת הינה בעלת חבות של 16.92% לעומת מגבלת בנק ישראל בגובה 25% מההון. הגדרת ההון בהקשר זה כוללת את ההון רוברד 1 בתוספת הון רוברד 2 כפי שפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו מופחתת בשיעורים שווים, על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

טבלה 9-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 ביוני 2018

שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו ⁽⁵⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי- חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
16.92%	6,777	107	6,885	247	2,844	4,034
קבוצת לווים א'						

- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

3.2.6. חשיפת אשראי למדינות זרות

חשיפת אשראי למדינות זרות מבטאת את הסיכון שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים לסוגיהם (ממשלה, בנקים ואחרים), לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק או יפגע בשווי נכסי הקבוצה, ובכלל זה, שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים אל מחוץ למדינה (Transfer Risk).

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינ"ל - S&P-i Fitch, Moody's.

סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:
טבלה 10-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 30 ביוני 2018													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾							
		מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
במיליוני ש"ח													
המדינה													
12,024	789	204	8,100	266	435	22,188	9,375	12,498	21,873	2,571	1,416	8,826	ארצות-הברית
604	118	-	3,548	-	-	4,992	4,270	-	4,270	91	631	-	שוויץ
5,330	1,368	-	3,856	-	-	6,818	120	1	121	2,849	3,783	66	אנגליה
586	76	-	3,809	-	-	662	-	-	-	452	108	102	גרמניה
1,784	207	-	3,795	5	7	1,991	-	-	-	249	1,727	15	צרפת
8,665	4,103	-	2,592	55	240	13,282	514	163	677	6,269	5,105	1,394	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
28,993	6,661	204	25,700	326	682	49,933	14,279	12,662	26,941	12,481	12,770	10,403	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד
192	45	-	239	-	-	237	-	-	-	99	138	-	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
883	184	-	393	21	203	1,565	498	163	661	705	272	90	

כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**. שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,591 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 10-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾ (המשך)

ליום 30 ביוני 2017													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾		חובות פגומים ⁽⁴⁾		סך-כל החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
		מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי	מזה: סיכון חוץ-מאזנית בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה												
במיליוני ש"ח													
המדינה													
10,511	2,080	94	7,680	12	133	23,449	10,858	10,575	21,433	2,465	2,147	7,979	ארצות-הברית
449	300	-	3,975	-	-	4,638	3,889	-	3,889	23	726	-	שוויץ
6,745	1,663	-	3,573	-	-	8,452	44	1	45	3,584	4,726	98	אנגליה
824	839	-	4,142	-	1	1,663	-	-	-	712	759	192	גרמניה
1,978	225	-	4,257	-	1	2,203	-	-	-	523	1,631	49	צרפת
7,232	5,277	-	2,615	124	157	13,019	510	691	1,201	5,353	5,946	1,210	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
27,739	10,384	94	26,242	136	292	53,424	15,301	11,267	26,568	12,660	15,935	9,528	סך-כל החשיפות למדינות זרות
מזה: סיכון החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד													
192	45	-	239	-	-	237	-	-	-	99	138	-	מזה: סיכון החשיפות למדינות LDC
817	271	-	810	65	75	1,560	472	691	1,163	681	340	67	מזה: סיכון החשיפות למדינות LDC

כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה **ביאור ה.1. בתמצית הדוחות הכספיים**.

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,889 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 10-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017														
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾		חובות פגומים ⁽⁴⁾		סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾		סיכון-כל החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים ⁽⁴⁾			חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
										חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני	פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סיכון-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	ארצות-הברית	המדינה	
14,200	1,630	188	7,610	123	254	30,809	14,979	11,562	26,541	2,223	2,500	11,107	ארצות-הברית	
487	129	-	3,897	-	-	4,233	3,617	-	3,617	41	575	-	שוויץ	
6,296	1,621	-	3,679	-	-	7,961	44	1	45	3,269	4,568	80	אנגליה	
527	493	-	4,155	-	-	1,020	-	-	-	396	493	131	גרמניה	
1,734	311	-	4,062	5	7	2,045	-	-	-	305	1,691	49	צרפת	
7,439	4,435	-	2,342	88	105	12,379	505	617	1,122	5,566	5,085	1,223	אחרות	
סך-כל החשיפות למדינות זרות														
30,683	8,619	188	25,745	216	366	58,447	19,145	12,180	31,325	11,800	14,912	12,590	סך-כל החשיפות למדינות זרות	
מזה: סיכון החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד														
127	75	134	-	-	202	-	-	-	-	104	98	-	מזה: סיכון החשיפות למדינות LDC	

כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**. שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 12,426 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 11-3: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות⁽¹⁾

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.06.18				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
70	2	43	114	229
(1)	-	3	(17)	(15)
(3)	-	(1)	91	87
-	-	-	-	-
-	-	-	(64)	(64)
66	2	45	124	237

לתקופה של שישה חודשים המסתיימת ביום 30.06.18				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
33	2	55	112	202
(5)	-	(11)	(14)	(30)
66	-	5	103	174
-	-	-	1	1
(28)	-	(4)	(78)	(110)
66	2	45	124	237

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.06.17				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
55	-	37	191	283
(3)	-	(4)	(1)	(8)
4	2	5	1	12
-	-	-	2	2
-	-	-	(33)	(33)
56	2	38	160	256

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 11-3: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות⁽¹⁾ (המשך)

לתקופה של שישה חודשים המסתיימת ביום 30.06.17				
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד
במיליוני ש"ח				
350	226	39	-	85
(48)	(12)	(4)	-	(32)
13	1	6	2	4
3	3	-	-	-
(62)	(58)	(3)	-	(1)
256	160	38	2	56
סכום חשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
חשיפות שהתווספו				
הכנסת ריבית שנצברה				
סכומים שנגבו				
סכום חשיפה בסוף התקופה				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד
במיליוני ש"ח				
350	226	39	-	85
(32)	(2)	20	-	(50)
47	35	6	2	4
5	5	-	-	-
(168)	(152)	(10)	-	(6)
202	112	55	2	33
סכום חשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
חשיפות שהתווספו				
הכנסת ריבית שנצברה				
סכומים שנגבו				
סכום חשיפה בסוף התקופה				

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.2.7. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת, הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד, והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק היא כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דרוג השקעה ומעלה. במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.

טבלה 12-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 ביוני 2018			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾						
14,694	10,939	3,755	13,807	9,849	3,958	AAA עד AA
18,374	3,834	14,540	14,444	3,491	10,953	A+ עד A
1,764	288	1,476	1,351	314	1,037	BBB+ עד BBB-
149	69	80	58	46	12	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B-
350	65	285	274	86	188	ללא דירוג**
35,331	15,195	20,136	29,934	13,786	16,148	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
35,331	15,195	20,136	29,934	13,786	16,148	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
8	1	7	6	1	5	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-138 מיליון ש"ח, מזה סך של 110 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 28 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך חשיפה בסוף שנת 2017 הייתה כ-98 מיליון ש"ח, מזה סך של 65 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 11 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ סך של 22 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
 אירלנד - החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח. (בסוף שנת 2017 החשיפה למוסדות פיננסיים הייתה מזערית והסתכמה בפחות ממיליון ש"ח).
 איטליה - סך חשיפה של כ-98 מיליון ש"ח, מזה סך של 94 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2017 הייתה כ-102 מיליון ש"ח, מזה סך של 85 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 16 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
 ביוון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.
 ** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 15% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.17: 71% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
 (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי S&P-Fitch, Moody's והעיקריות S&P-Fitch, Moody's.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2018 בכ-29.9 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017. ירידה זו נבעה מקיטון בחשיפה המאזנית בסך כ-4 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-1.4 מיליארד ש"ח. כ-94.4% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-56.2% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 43.3% בחברות ביטוח ו-0.5% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (18.4%), ובמדינות מערב אירופה (69.9%).

ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוף-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוף-מאזניות בגין נגזרים.

סך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

3.2.8. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיוור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת ההחזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. לפרטים והרחבה ראה [סעיף 3.2.9. בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

טבלה 13-3: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל

השני	יתרה ליום	
	31.12.17	30.06.18
	במיליוני ש"ח	
מאזני		
עו"ש חובה	187	3,712
הלוואות ⁽¹⁾	(668)	30,802
מזה: הלוואות בולט ובלון	(20)	127
אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾	51	4,644
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	(109)	5,473
סיכון אשראי מאזני המיוחס לפעילות מופסקת	221	9,706
סך-הכל סיכון אשראי מאזני	(318)	54,337
חוף-מאזני		
סיכון אשראי חוף-מאזני	243	20,196
סיכון אשראי חוף-מאזני המיוחס לפעילות מופסקת	254	11,364
סך-הכל סיכון אשראי כולל	179	85,897

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
 (2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 14-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2017				ליום 30 ביוני 2018				
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
								במיליוני ש"ח
								אשראי ללווה באלפי ש"ח
1,869	277	378	1,214	1,837	280	378	1,179	עד 20
3,239	555	716	1,968	3,158	557	717	1,884	מ-20 עד 40
8,230	1,683	2,206	4,341	8,136	1,695	2,210	4,231	מ-40 עד 80
13,175	3,912	4,670	4,593	13,109	3,876	4,690	4,543	מ-80 עד 150
10,653	5,950	3,328	1,375	10,563	5,925	3,337	1,301	מ-150 עד 300
2,486	2,031	253	202	2,411	1,976	244	191	מעל 300
39,652	14,408	11,551	13,693	39,214	14,309	11,576	13,329	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 15-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 ביוני	
2017	2018	
		סיכון אשראי מאזני
		במיליוני ש"ח
		גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח
26,768	23,649	עד 10
5,392	6,905	מ-10 עד 50
3,968	4,804	מ-50 עד 200
1,716	1,948	מ-200 עד 500
1,808	1,908	מעל 500
39,652	39,214	סך-הכל

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 16-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 ביוני 2018			
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
						תקופה לפירעון
5,896	453	5,443	5,635	438	5,197	עד שנה
7,961	94	7,867	8,091	89	8,002	משנה עד 3 שנים
15,823	116	15,707	15,759	117	15,642	מ-3 עד 5 שנים
9,972	92	9,880	9,729	102	9,627	מעל 5 שנים
39,652	755	38,897	39,214	746	38,468	סך-הכל

טבלה 17-3: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני ליום		השינוי	יתרה ליום		
31.12.17	30.06.18		31.12.17	30.06.18	
במיליוני ש"ח					
1.96%	2.06%	4.29%	1,073	1,119	סיכון אשראי בעייתי
1.35%	1.29%	(5.01%)	738	701	מזה: סיכון אשראי פגום
0.18%	0.20%	14.43%	97	111	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.88%	(1) 1.01%	(1) 14.41%	479	274	מחיקות חשבונאיות נטו לתקופה
1.96%	1.98%	0.28%	1,071	1,074	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

במחצית הראשונה של שנת 2018 נרשם קיטון ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של 1.7%. סך סיכון האשראי המאזני ירד ב-1.2% (ללא יתרה בגין פעילות מופסקת).

במחצית הראשונה של 2018 שיעור סיכון האשראי הבעייתי עלה בעוד סיכון האשראי הפגום ירד. זאת בין היתר בעקבות יישום לראשונה של סיווג אוטומטי בהשגחה מיוחדת לחובות הקטנים מ-1 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2018, על-פי קריטריונים קבועים, אשר הביא לגידול ביתרת החוב הבעייתי בגין אנשים פרטיים. שיעור החובות בפיגור מעל 90 יום עלה מ-0.18% ל-0.20%. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו גבוה מאשר בדצמבר 2017, ומצביע על פגיעה באיכות תיק. זה אשר ניכר גם בשנת 2017 ובשנת 2016. הבנק נקט מספר צעדים לשיפור איכות החיתום באשראי לאנשים פרטיים ומנטר באופן שוטף את המגמות בתיק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.2.9 סיכונים בתיק הלוואות לדיר

טבלה 18-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיר

יתרה ליום		
31.12.17	30.06.17	30.06.18
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
74,521	71,462	77,875
1,480	1,601	1,383
76	80	77
76,077	73,143	79,335

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	
31.12.17	30.06.17	30.06.18
במיליוני ש"ח		

ביצוע הלוואות מכספי האוצר		
50	15	38
10	1	15
60	16	53
13,437	6,161	7,489
13,497	6,177	7,542
709	348	576
14,206	6,525	8,118

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

היקף החוב הבעייתי

במחצית הראשונה של שנת 2018 נמשכה מגמת הירידה המתונה בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי וביעור הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור.

טבלה 19-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיר והפרשה להפסדי אשראי

יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	סכום בפיגור שיעור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שיעור הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור חוב בעייתי
77,875	0.17%	396	0.51%	1,096	1.41%
74,521	0.19%	397	0.53%	1,055	1.42%

התפתחות יתרות אשראי לדיר

טבלה 20-3: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיר על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
4.5%	77,875	0.5%	405	27.3%	21,246	16.9%	13,187	38.0%	29,573	17.3%	13,464	30.06.18
7.6%	74,521	0.6%	437	27.7%	20,619	17.4%	12,988	37.6%	28,022	16.7%	12,455	31.12.17

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיר

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיר ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיר נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיר בבנק. גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיר. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פרום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 21-3: התפתחות יתרות האשראי לדיר ב-5 הרבעונים האחרונים

	2017			2018	
	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
	במיליוני ש"ח				
יתרות לסוף תקופה	71,462	72,884	74,521	76,005	77,875
שינוי ביתרות	2.0%	2.0%	2.2%	2.0%	2.5%
ביצוע הלואות חדשות	3,146	3,667	3,609	3,761	3,728

במחצית הראשונה של שנת 2018 נמשכת העלייה ביותרות בדומה לשנת 2017. אישור ההלוואות לדיר מתבצע בהתאם למדרג סמכויות המגלם את מהות בקשת האשראי והסיכון הגלום בה. כימות ומדידת סיכון האשראי לדיר מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיר ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 22-3: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.06.17	30.09.17	31.12.17	31.03.18	30.06.18	
מאפיינים					
26.6%	28.2%	28.5%	29.6%	31.2%	שיעור מימון מעל 60%
-	-	-	-	0.1%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
31.5%	32.2%	31.2%	31.5%	32.6%	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
57.8%	57.5%	56.5%	58.1%	60.1%	שיעור בריבית משתנה
6.2%	6.3%	7.7%	6.2%	5.7%	שיעור הלוואות לכל מטרה
11.5%	11.5%	10.3%	10.8%	9.3%	שיעור הלוואות להשקעה מרכישה
6.4%	6.6%	7.0%	7.1%	7.0%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
704	720	732	734	755	מסגרת חדשה ממוצעת לרכישה באלפי ש"ח
23.9	23.7	23.6	23.9	24.5	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

ברבעון השני של שנת 2018 נמשכת מגמת העלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%. כמו-כן, ישנה עלייה בשיעור הלוואות בריבית משתנה. שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% עלה במעט אך עדיין נמצא ברמה נמוכה. ירידה נרשמה בשיעור הלוואות להשקעה מרכישה, הלוואות לכל מטרה וירידה קלה בשיעור הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה). נמשכת התארכות תקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.2.10 מימון ממונף

מימון ממונף מנוהל ומוגדר בבנק בהתאם להוראות בנק ישראל, ובפרט הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (ניהול סיכון אשראי), הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 (מגבלות על מימון עסקות הוניות) וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327 (ניהול הלוואות ממונפות). להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 23-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ליום 30 ביוני 2018			
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים
במיליוני ש"ח			
385	-	385	1
1,144	430	714	2
1,518	23	1,495	2
749	98	651	2
219	-	219	1
4,015	551	3,464	8
ענף המשק של הלווה			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
			כרייה וחציבה
			מסחר
			תעשייה
			סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2017			
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים
במיליוני ש"ח			
387	-	387	1
1,018	467	551	1
200	200	-	1
1,500	19	1,481	2
942	340	602	2
208	-	208	1
4,255	1,026	3,229	8
ענף המשק של הלווה			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
			בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
			כרייה וחציבה
			מסחר
			תעשייה
			סך-הכל

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.3 סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשוקים.

להרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#), [והדוחות הכספיים לשנת 2017](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2018](#).

3.3.1 סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.

ניתוח רגישות השווי ההוגן

טבלה 24-3: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה*

ליום 30 ביוני 2018					
סך-הכל	מטבע-חוץ***			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
במיליוני ש"ח					
429,794	6,638	6,551	59,211	48,403	308,991
832,989	21,347	30,707	377,776	21,603	381,556
398,771	3,855	12,967	78,251	43,843	259,855
832,208	21,216	24,979	361,247	21,442	403,324
31,804	2,914	(688)	(2,511)	4,721	27,368
נכסים פיננסיים**					
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים****					
התחייבויות פיננסיות*					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים****					
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					
ליום 31 בדצמבר 2017					
סך-הכל	מטבע-חוץ***			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
במיליוני ש"ח					
431,895	5,293	5,943	67,783	46,143	306,733
846,195	15,333	27,430	411,674	24,985	366,773
400,526	4,405	12,329	79,494	41,180	263,118
846,237	14,627	21,245	401,466	24,865	384,034
31,327	1,594	(201)	(1,503)	5,083	26,354
נכסים פיננסיים**					
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים****					
התחייבויות פיננסיות*					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים****					
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה בתמצית הדוחות הכספיים](#).

** כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

**** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 25-3: השפעת שינויים הפוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים*

ליום 30 ביוני 2018							
שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית***						
	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי	
אחר			אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	

השינוי בשיעורי הריבית								
(5.0%)	(1,594)	30,210	2,850	(736)	(2,848)	4,536	26,408	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.6%)	(188)	31,616	2,908	(689)	(2,547)	4,702	27,242	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
5.2%	1,653	33,457	2,981	(634)	(2,163)	4,943	28,330	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2017							
שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית***						
	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי	
אחר			אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	

השינוי בשיעורי הריבית								
(5.3%)	(1,663)	29,664	1,533	(243)	(1,818)	4,828	25,364	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.4%)	(137)	31,190	1,589	(203)	(1,536)	5,054	26,286	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
6.0%	1,886	33,213	1,659	(156)	(1,165)	5,373	27,502	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפריטים נוספים ראה [ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים](#).
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

לפריטים נוספים בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית טבלה 26-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד*

ליום 30 ביוני 2018					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 חודשים	מעל שנה עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים					
238,660	13,730	22,869	13,215	8,861	6,348
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾					
71,652	116,556	53,684	68,254	37,961	26,836
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
2,197	930	1,773	39	657	567
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
312,509	131,216	78,326	81,508	47,479	33,751
סך-הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
225,423	6,459	15,201	7,641	3,395	1,255
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
78,611	124,288	60,530	68,114	37,741	28,828
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
2,660	1,009	1,355	4	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
306,694	131,756	77,086	75,759	41,136	30,083
סך-הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
5,815	(540)	1,240	5,749	6,343	3,668
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
5,815	5,275	6,515	12,264	18,607	22,275
החשיפה המצטברת במגזר					

* כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת. למידע נוסף ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-43 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.01 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

2017 בדצמבר 31			2017 ביוני 30			ליום 30 ביוני 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
0.55	2.85	306,733	0.48	2.98	304,008	0.53	3.32	308,991	2,477	273	2,558
1.26		362,128	1.23		360,033	1.23		375,393	-	-	450
1.62		4,645	1.59		5,205	1.08		6,163	-	-	-
⁽²⁾ 0.94		673,506	⁽²⁾ 0.90		669,246	⁽²⁾0.92		690,547	2,477	273	3,008
0.20	0.99	263,118	0.22	1.09	258,006	0.20	1.35	259,855	77	1	403
1.23		381,785	1.19		383,938	1.21		398,296	-	-	184
0.27		2,249	0.29		3,592	0.18		5,028	-	-	-
⁽²⁾ 0.81		647,152	⁽²⁾ 0.80		645,536	⁽²⁾0.81		663,179	77	1	587
		26,354			23,710			27,368	2,400	272	2,421
									27,368	24,968	24,696

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך) טבלה 27-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד*

ליום 30 ביוני 2018					
מעל 5 מעל 3 מעל 3 חודשים מעל חודש עם דרישה	מעל 5 שנים מעל 3 שנים מעל 3 חודשים מעל חודש	מעל 3 שנים מעל 3 חודשים מעל חודש	מעל 3 חודשים מעל חודש	מעל 3 חודשים מעל חודש	מעל חודש
במיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים					
5,915	12,044	14,581	7,288	1,865	2,537
4,675	2,136	7,336	5,550	959	797
10,590	14,180	21,917	12,838	2,824	3,334
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
7,156	10,689	14,159	5,042	1,896	2,774
5,407	2,285	7,258	4,520	616	1,117
12,563	12,974	21,417	9,562	2,512	3,891
מכשירים פיננסיים, נטו					
(1,973)	1,206	500	3,276	312	(557)
2,764	4,737	3,531	3,031	(245)	(557)

* כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת. למידע נוסף ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.
 (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-6 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.12 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

2017 בדצמבר 31			2017 ביוני 30			ליום 30 ביוני 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
3.36	2.57	46,143	3.18	3.52	45,647	3.75	2.57	48,403	100	963	3,110
2.06		24,985	2.65		22,191	2.54		21,603	-	-	150
⁽²⁾ 2.90		71,128	⁽²⁾ 3.01		67,838	⁽²⁾ 3.38		70,006	100	963	3,260
2.90	0.73	41,180	3.24	0.78	39,425	3.45	0.86	43,843	-	451	1,676
2.25		24,865	2.84		23,231	3.09		21,442	-	-	239
⁽²⁾ 2.66		66,045	⁽²⁾ 3.09		62,656	⁽²⁾ 3.33		65,285	-	451	1,915
		5,083			5,182			4,721	100	512	1,345
									4,721	4,621	4,109

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך) טבלה 28-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ*

ליום 30 ביוני 2018					
מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
במיליוני ש"ח					
מטבע - חוץ⁽³⁾					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים					
5,234	9,277	6,837	8,429	6,786	34,184
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽⁴⁾					
23,987	9,831	102,053	110,345	107,289	65,993
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
-	4	223	3,098	2,181	4,001
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
29,221	19,112	109,113	121,872	116,256	104,178
סך-הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
317	453	1,828	15,035	13,923	63,488
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
28,496	10,373	102,117	95,421	98,139	61,333
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
529	621	256	3,527	2,086	3,456
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
29,342	11,447	104,201	113,983	114,148	128,277
סך-הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
(121)	7,665	4,912	7,889	2,108	(24,099)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
(1,646)	(1,525)	(9,190)	(14,102)	(21,991)	(24,099)
החשיפה המצטברת במגזר					

- * כולל יתרות ששוווגו כנכסים והתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת. למידע נוסף ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.
- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 - (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 - (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 - (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

2017 בדצמבר 31			2017 ביוני 30			ליום 30 ביוני 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
1.28	2.83	79,019	1.26	2.66	75,128	1.37	3.50	72,400	1,327	94	232
0.78		447,910	0.89		424,149	0.71		420,323	-	61	764
0.25		6,527	0.22		9,593	0.25		9,507	-	-	-
⁽²⁾ 0.85		533,456	⁽²⁾ 0.93		508,870	⁽²⁾0.79		502,230	1,327	155	996
0.20	1.86	96,228	0.18	1.53	97,888	0.20	2.48	95,078	17	-	17
0.86		428,713	1.02		400,087	0.77		396,962	-	154	929
0.90		8,625	0.80		10,986	0.75		10,475	-	-	-
⁽²⁾ 0.74		533,566	⁽²⁾ 0.85		508,961	⁽²⁾0.66		502,515	17	154	946
		(110)			(91)			(285)	1,310	1	50
								(285)	(1,595)	(1,596)	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

טבלה 29-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית*

ליום 30 ביוני 2018					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 שנים עד 5 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
במיליוני ש"ח					
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים					
275,381	22,381	38,586	34,633	30,182	17,497
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁴⁾					
138,442	224,804	169,579	177,643	49,928	55,498
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
6,198	3,111	4,871	262	661	567
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
420,021	250,296	213,036	212,538	80,771	73,562
סך-הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
291,685	22,278	35,278	23,628	14,537	8,728
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
141,061	223,043	160,471	177,489	50,399	62,731
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
6,116	3,095	4,882	260	621	529
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
438,862	248,416	200,631	201,377	65,557	71,988
סך-הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
(18,841)	1,880	12,405	11,161	15,214	1,574
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
(18,841)	(16,961)	(4,556)	6,605	21,819	23,393
החשיפה המצטברת במגזר					

* כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת. למידע נוסף ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.

(1) למעט יתרות מאזניים של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".

(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. במגזר הלא-צמוד והצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-43 וב-6 מיליוני ש"ח, בהתאמה, והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.01 ו-0.12 שנה, בהתאמה. במגזר מטבע-החוץ השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשויכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2018

2017 בדצמבר 31			2017 ביוני 30			ליום 30 ביוני 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
0.98	2.74	435,598	0.90	3.11	428,629	0.97	3.09	433,484	7,594	1,330	5,900
0.99		835,839	1.09		807,042	0.96		818,108	789	61	1,364
0.82		11,172	0.70		14,798	0.58		15,670	-	-	-
⁽²⁾ 1.01		1,282,609	⁽²⁾ 1.09		1,250,469	⁽²⁾ 1.00		1,267,262	8,383	1,391	7,264
0.48	0.92	402,005	0.51	0.93	396,869	0.56	1.11	400,417	1,735	452	2,096
1.04		836,175	1.19		807,918	1.01		817,495	795	154	1,352
0.77		10,874	0.67		14,578	0.57		15,503	-	-	-
⁽²⁾ 0.88		1,249,054	⁽²⁾ 0.99		1,219,365	⁽²⁾ 0.88		1,233,415	2,530	606	3,448
		33,555			31,104			33,847	5,853	785	3,816
								33,847	27,994	27,209	

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

בניהול סיכון הריבית הבנק מתמקד בניהול רגישות הערך, אשר מתבססת על שינויי הערך המהוון של כלל הנכסים וההתחייבויות במאזן הבנק עם שינוי הריבית (תוך שימוש במודלים פנימיים לצורכי החישוב), ומנטר את רגישות ההכנסה באמצעות מגבלות. רגישות ההכנסה שונה מרגישות הערך, שכן בניגוד אליה, רגישות ההכנסה אינה מביאה בחשבון שינויי ערך מהוון של נכסים והתחייבויות לזמן ארוך אשר אינם נמדדים בדוח רווח והפסד על בסיס שווי הוגן, אך כן מביאה בחשבון באופן מלא שינויים במרווחי פיקדונות ועו"ש. הבנק מודד את רגישות הערך הכלכלי למגוון תרחישים מדי חודש, תדירות התואמת לאופי התיק הבנקאי, עם מדידות בתדירות גבוהה יותר לצורכי ניהול החשיפה. רגישויות התיק למסחר נמדדות מספר פעמים ביום.

טבלה 3-30: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)

מינימום בשנת 2018		מקסימום בשנת 2018		30 ביוני 2018		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש:						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
453	(377)	587	(502)	(49)	537	(450)
בבנק						
417	(345)	568	(485)	(47)	519	(435)
מזה: בתיק הבנקאי						
10	(8)	35	(32)	(2)	16	(15)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
78	(50)	274	(219)	(9)	112	(88)
בבנק						
81	(38)	255	(208)	(9)	121	(72)
מזה: בתיק הבנקאי						
(9)	2	(36)	(44)	-	(9)	(16)
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(7)	8	(70)	65	7	(70)	65
בבנק						
1	1	(75)	72	7	(72)	67
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	25	(25)	-	2	(2)
בתיק למסחר						
מינימום בשנת 2017		מקסימום בשנת 2017		31 בדצמבר 2017		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש:						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
315	(257)	493	(422)	(45)	493	(422)
בבנק						
315	(257)	476	(406)	(43)	477	(406)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	23	(22)	(2)	16	(16)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
88	(68)	322	(269)	(29)	322	(269)
בבנק						
92	(54)	311	(260)	(28)	311	(260)
מזה: בתיק הבנקאי						
3	-	26	(43)	(1)	11	(9)
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
6	(1)	49	(45)	-	7	(3)
בבנק						
2	-	41	(38)	-	3	-
מזה: בתיק הבנקאי						
(2)	2	(29)	31	-	4	(3)
בתיק למסחר						

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי ותוך שימוש במודלים פנימיים לגבי חלק מהמוצרים. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון, כמקובל בדוחות הכספיים, וללא מודלים פנימיים בחלק מהמוצרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוני המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 3-31: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי בבנק ולמדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2017		30 ביוני 2018		
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
במיליוני ש"ח				
(68.2)	100.4	(3.7)	122.6	דולר ארצות-הברית
(26.8)	(1.8)	50.1	(6.9)	אירו
ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
*590.12	*238.76	(437.0)	198.0	מדד המחירים לצרכן

* סווג מחדש.

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערך כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערך כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבוני הצפוי.

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתידי, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#), [והדוחות הכספיים לשנת 2017](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 ביוני 2018](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2018

טבלה 3-32: יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד⁽¹⁾			
122%	127%	123%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק⁽²⁾			
120%	122%	121%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת. לפרטים נוספים ראה **ביאור 1.ה. בתמצית הדוחות הכספיים**.

(1) החל מיום 1 בינואר 2017 היחס במאוחד מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.
 (2) היחס בתאגיד הבנקאי "סול" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בהתאם לפרסום בנק ישראל בקובץ שאלות ותשובות מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא הכללה בדיווח סולו של תאגיד בנקאי, חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד, החל מיום 1 ביולי 2017 חישוב יחס כיסוי נזילות סולו כולל חברות בנות אלו.

הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות, הרגולטוריות והפנימיות, הכוללות, בין השאר, מודלי טווח קצר כדוגמת LCR ומודל פנימי ל-30 יום, מודלי טווח בינוני כדוגמת מודל פנימי דמוי NSFR (מקורות מימון יציבים למעל שנה חלקי צורכי מימון יציבים למעל שנה כהגדרתם בבנק ברוח המלצות ועדת באזל) ומגבלות המתייחסות לטווח הארוך. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221, נכון ליום 30 ביוני 2018 הבנק מחזיק במאוחד נכסים נזילים (בעיקר זרבות בבנקים מרכזיים, ניירות-ערך סחירים בערבות ריבוניות ובנקים מרכזיים, וכן מטבעות ושטרי כסף) לזמן משבר (לאחר מקדמי ביטחון) בסך של 109,399 מיליון ש"ח, בנוסף לאגרות-חוב נזילות שאינן מוכרות לצרכי חישוב הנכסים הנזילים. הנכסים הנזילים מוחזקים בחלקם בבנק ובחלקם בחברות הבנות, כאשר הבנק מתחשב במגבלות אפשריות להעברת נזילות בין חלק מהחברות הבנות לבנק עצמו, בדגש על חברות בנות בנקאיות בחו"ל. בהתאם, חלק מהחברות הבנות מחזיק נכסים נזילים לזמן משבר (או קו אשראי מהחברה האם - הבנק) בהתאם לצורך, והבנק אינו מסתמך על נכסים אלו. לאור ההנחות לגבי מיחזור פיקדונות במהלך עסקים רגיל והנחות אחרות, הבנק אינו צופה בעיות נזילות שיחייבו שימוש בנכסים הנזילים, אך ערוך לתרחישים הנדרשים.

טבלה 3-33: יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות* המפקידים הגדולות**

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 ביוני 2018	
16,828	15,470	קבוצה א
7,229	6,619	קבוצה ב
4,031	3,619	קבוצה ג

* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידי) וצד הנשלט על-ידי.

** שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותו מועד דיווח.

3.5. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידות אבטחת מערכות מידע והגנת הסייבר, המשכיות עסקית, ביטחון, קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות מקיפים בנושאים הקשורים לפעילות בנקאית, ניהול משאבי אנוש, בקרות תהליכים, פעילות בחירום ועוד. למידע נוסף בנושא הסיכון התפעולי ואופן ניהולו ובכללו סיכון טכנולוגיה ומחשוב, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים מחשוב ענן, היערכות לחירום וביטוח ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

3.6. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308. תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו Conduct risk, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע) והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות. בסיכון הציות כלולים גם הסיכונים הנובעים מהחקירות על-ידי רשויות בארצות-הברית כאמור בביאורים 110 ו-111 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018. למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

3.7. סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני לצורך התמודדות עם הסיכון. למידע נוסף בנושא הסיכון המשפטי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017, הדוחות הכספיים לשנת 2017 וכן ביאור 26 בדוחות הכספיים לשנת 2017 וביאור 10 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018](#).

3.8. סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי מחזיקי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקאות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. למידע נוסף בנושא סיכון המוניטין ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

3.9. סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון רגולציה הינו סיכון להכנסות ו/או להון הקבוצה, שנובע מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה יכולים להשפיע, לעיתים, על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים. למידע נוסף בנושא סיכון הרגולציה והחקיקה ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#). לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 [וסעיף 3.14](#) להלן.

3.10. סיכון כלכלי

זיהוי גורמי הסיכון בסביבה הכלכלית נעשה על-ידי המחלקה הכלכלית תוך מעקב אחר נתונים כלכליים ופיננסיים שוטפים בארץ ובעולם, והערכה מקצועית של המשמעות הנגזרות מנתונים אלו. המחלקה ממפה ומדווחת על הסיכונים הפוטנציאליים במשק ובשווקים הפיננסיים לצוותים ולוועדות הרלוונטיים. למידע נוסף בנושא הסיכון הכלכלי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#). לפרטים בדבר מצב המשק בישראל ובעולם ראה [פרק סקירה כלכלית בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 ביוני 2018](#).

3.11. סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הנו סיכון מהותי עכשווי או עתידי לרווחים, הון, מוניטין או מעמד שעשוי להיגרם בעקבות שינויים בסביבה העסקית, החלטות עסקיות שגויות, יישום בלתי נאות של אסטרטגיה או החלטות עסקיות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון האסטרטגי הנו פונקציה של התאמת היעדים האסטרטגיים של הארגון לסביבת פעילותו, התאמת התוכניות העסקיות שפותחו על מנת להשיג יעדים אלו, הקצאת המשאבים, ואיכות היישום.

למידע נוסף בנושא הסיכון האסטרטגי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

3.12. סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

למידע נוסף בנושא הסיכון הסביבתי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 והדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

3.13. הליכים משפטיים ואחרים

א. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו. לפירוט בדבר התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם - ראה [ביאור 110](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.

ב. הליכים משפטיים אחרים

לפרטים בדבר הליכים משפטיים אחרים, ראה [סעיף 3.13.ב. בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#) ("סעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017"). למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים בהליכים הנזכרים בסעיף האמור, למעט כמפורט להלן:

1. ביום 24 ביולי 2018, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, על-ידי המבקש בהליך שפורט בפסקה 8 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017 ושעניינו באשראים שניתנו לחברת טומהוק השקעות בע"מ ("טומהוק", חברה בשליטת נוחי דנקנר), בקשה נוספת לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ונגד נושאי משרה (בהווה ובעבר) בבנק. עניינה של הבקשה הנוספת, באשראים שניתנו למר נוחי דנקנר (אישית), בהיקף נטען של 95 מיליון ש"ח, לטענת המבקש, תוך הפרת חובת זהירות של נושאי המשרה בבנק באישורם את האשראי האמור ללא ביטחונות ובהיעדר פעולות מספקות לגביית החוב. המבקש מעריך שמר דנקנר יפרע לבנק 35 מיליון ש"ח מתוך האשראי ולפיכך העמיד את סכום התביעה הנגזרת על 60 מיליון ש"ח. בבקשה צויין כי ההלוואות שנתן הבנק לטומהוק מסתכמות ב-50 מיליון ש"ח בלבד, וכי חובו המצטבר של נוחי דנקנר (אישית ובאמצעות טומהוק) מסתכם בכ-150 מיליון ש"ח. באשר להליך בעניין טומהוק, שפורט בפסקה 8 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017, הליך הגישור שהתקיים בין הצדדים הסתיים ללא תוצאות והוגשה בקשה לחידוש ההליכים בתיק.
2. באשר להליך שפורט בפסקה 1 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017 (בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת בקשר עם אופן אישורו של הסכם פרישה של עובדת הבנק לשעבר על רקע תלונה שהגישה נגד מנכ"ל הבנק לשעבר בנושא של הטרדה מינית), ביום 24 באפריל 2018 התקיים דיון בבקשה, ובמסגרתו הסכים המבקש להמלצת בית המשפט לחחוק את הבקשה.
3. באשר להליך שפורט בפסקה 2 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017 בעניין בקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה בבנק בעבר ובהווה בנוגע לאשראים לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן, בכוונת הצדדים לפנות להליכי גישור.
4. באשר להליך שפורט בפסקה 5 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017, עתירה שהוגשה על-ידי בני משפחותיהם של קורבנות טרור ועוסקת במדיניות משרד האוצר למנוע התנתקות של בנקים ישראליים מקשריהם עם בנקים בשטחי הרשות הפלסטינית על דרך של מתן התחייבות לשיפוי לבנקים בישראל, ביום 5 ביולי 2018 העתירה נמחקה תוך שמירת זכויות וטענות לעתיד לבוא.
5. באשר להליך שפורט בפסקה 6 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017, ערעור בעתירה שעסקה בבקשה להורות לבנק ישראל למסור דוחות ביקורת בנוגע למתן אשראי לקבוצת א.ד.ב., ביום 30 במאי 2018 ניתן פסק דין שדחה את הערעור. בעקבות דחיית הערעור הגישה התנועה לאיכות השלטון בקשה למחיקת העתירה, המפורטת גם היא בפסקה 6 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017.
6. באשר להליכים שפורטו בפסקה 7 בסעיף 3.13.ב. בדוח לשנת 2017, בעניין חקירת הרשויות בארצות-הברית, קבע בית המשפט כי עיכוב ההליכים יימשך ועדכון נוסף על התפתחות החקירה יימסר על-ידי הבנק עד ליום 15 בספטמבר 2018.

3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק

בהמשך למתואר בסעיף 3.14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017. להלן נושאים נוספים שהיו על הפרק במחצית הראשונה של שנת 2018:

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פרסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

- בתוך שלוש שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). תקופת המכירה תתארך לארבע שנים במידה והבנק ינפיק תוך שלוש שנים לפחות 25% מחברות כרטיסי אשראי בבעלותו וגם ירד לשיעור אחזקה של 40%.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים נדרשים להעביר לגופים פיננסיים שיאשוּרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות.
- הבנק יחוייב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. טיוטת תקנות בעניין זה טרם פורסמה וצפויה להתפרסם בחודשים הקרובים.
- הבנק יידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על השימוש בכרטיסי אשראי חוץ בבנקאיים. טיוטת תקנות באשר לאופן העברת המידע מצדדים שלישיים לבנק התפרסמה בחודש יולי 2018.
- כחלק מהגנות הינוקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק יידרש לצמצם את מסגרות האשראי שלו ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. לאחר מכן לא יוכל הבנק לצמוח בהיקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות.
- הבנק יידרש למכור החזקות בחברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ - המפעילה מערכות טכנולוגיות המאפשרות, בין היתר, העברת אישורים לעסקות בכרטיסי חיוב והעברת אישורים לעסקות משיכת מזומן). כיום הבנק מחזיק 34.5% משב"א, ויידרש למכור את החזקות העולות על 10% בתוך 4 שנים, כאשר זכויות ההצבעה בגין החזקות מעל השיעור האמור מורדות החל מיום 1 ביוני 2017.
- הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע. לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרס ראה [פרק 2.6.1 לעיל](#).

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי ללווים גדולים

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב בראשות ח"כ איתן כבל. הוועדה תבחן את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, תקבע מסקנות ותגיש המלצות בנושא זה. מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון זומנו להופיע בפני הוועדה ביום 21 באוקטובר 2018. הבנק קיבל דרישה להעביר לוועדה מסמכים על אשראי ללווים גדולים. הבנק נערך לדיוני הוועדה וישתף עימה פעולה כנדרש ועל-פי החוק.

הוראות ויוזמות מהותיות במחצית הראשונה של שנת 2018

- בחודש יולי 2018 הכנסת אישרה תיקון לחוק הגנת הצרכן שיחייב את הבנקים, במסגרת שירותי המענה הטלפוני במערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לאפשר לצרכן מענה אנושי מקצועי בתוך זמן שלא יעלה על שש דקות המתנה. על-פי החוק, האפשרות למענה אנושי מקצועי על-ידי נציגי שירות תינתן עבור שירותים מסוג טיפול בתקלה, בירור חשבון וסיום התקשרות. החוק מאפשר זמן היערכות של שנה ויכנס לתוקף בחודש יולי 2019. המפקח על הבנקים רשאי לקבוע לבנקים הוראות ספציפיות בנושא כולל לגבי שיעור העמידה במשך זמן המתנה המירבי.
- הצעת חוק ממשלתית לאסדרת שירותי התשלום והתאמתם להתקדמות הטכנולוגית (שימוש באפליקציות תשלומים) בשם חוק שירותי תשלום הונחה על שולחן הכנסת בחודש יולי 2018, לאחר שוועדת השרים לענייני חקיקה אישרה אותה במרץ 2018. ההצעה, המסתמכת על עקרונות דירקטיבת PSD2 וצפויה להחליף את חוק כרטיסי חיוב, מסדירה את מערכת היחסים החוזית בין נותן שירותי תשלום למשלם ולמוטב וכן קובעת את הסדרי האחריות במקרה של שימוש לרעה. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מי שמבקש לשמש כנותן שירותי תשלום, צפוי להתפרסם להערות הציבור בחודשים הקרובים.
- בנק ישראל ומשרד האוצר קידמו את היוזמות עליהן הוחלט בוועדת שטרם לטובת הפחתת חסמי כניסה עבור בנקים חדשים: בחודש יוני 2018 פרסם בנק ישראל מתווה סופי של כללי הקמת בנקים חדשים. על-פי המתווה, יוקצה רישיון בתהליך רב שלבי, כאשר בשלב הראשון היזם מקבל רישיון מוגבל המקנה לו אפשרות לתת אשראי וקבלת פיקדונות באופן מצומצם ולאחר מכן, ככל שעמד באבני דרך שהוגדרו עבורו, הרישיון המוגבל יוחלף ברישיון קבע. בנק חדש שינהל פעילות שאינה מורכבת יידרש להון התחלתי בהיקף של 50 מיליון ש"ח בלבד. במקביל לכך, פרסם משרד האוצר טיוטת מכרז להערות הציבור להקמת לשכת מחשוב לבנקים חדשים, על-פי הטייטה, משרד האוצר יעניק מענקים לספק שירותי המחשוב שייבחר בגין הקמת תשתית מחשוב ואספקת שירותי מחשוב בבנקאיים כוללים לגופים פיננסיים כאשר הסכום המקסימלי שיוענק לספק הזוכה יעמוד על סך של 200 מיליון ש"ח. תנאי הכרחי לקבלת המענק הוא הסכם התקשרות חתום בין ספק שירותי המחשוב לבין בנק קיים או בנק חדש, אחד לפחות. המכרז הסופי צפוי להתפרסם בחודש אוגוסט 2018.
- בחודש יוני 2018 בנק ישראל פרסם טיוטת הוראה בנושא התנהלות הבנק במיקור חוץ, החוזר מסדיר את העקרונות שבנקים נדרשים לפעול לפיהם כאשר הם מעבירים פעולות למיקור חוץ, במטרה לצמצם את חשיפתם לסיכונים הנובעים מכך. ההוראה מפרטת מיהו נותן שירות מיקור חוץ, אחריות הבנק והביקורת ונאותות החוזה עם הספק. ההוראה מטילה נטל פיקוחי על הבנק בנוגע לספקים שלו. בתוך כך, בנוגע להפניית לקוחות לנטילת אשראי, נקבע כי תחילת הפעילות תותר רק לאחר הפעלת מאגר נתוני אשראי ובכפוף להבהרה פיקוחית יעודית לנושא.

- בחודש מאי 2018 פרסם בנק ישראל טיוטת עדכון לנוהל בנקאי תקין 311 בנושא ניהול סיכונים אשראי. עיקרי העדכון הם שינוי הסף שבו נדרשת מעורבות מנהל הסיכונים בתהליך העמדת אשראי, הקלות בדרישות המועדים של קבלת דוחות כספיים וקביעה של תנאים בהם תתאפשר העמדת אשראי על בסיס "סמכות אישית", בנוסף מאפשר הנוהל הקלה על הבנקים לעניין מועדי הדרישה לקבלת דוח כספי מלווה.
- בחודש אפריל 2018 בנק ישראל פרסם חוזר בנוגע להתנהלות בנקים מול נותני שירותים פיננסיים מוסדרים (כגון חברות P2P, נש"מים ועוד) וקבע, בין היתר, כי נדרש לקבוע מדיניות ניהול סיכונים ברורה עבור גופים אלו וסירובים לפתוח חשבון יעשו באופן מנומק בזמן קצר. בנוסף, נקבע כי בפתיחת חשבונות נאמנות מרובי נהנים ניתן להסתפק בהצהרת הנאמן לגבי רשימת הנהנים בחשבון. הבנק אימץ מדיניות בעניין זה כנדרש.
- החוק להקמת מערכת נידוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) אושר בכנסת במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק – הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, בחודש פברואר 2021 יכנס החוק לתוקף עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימות בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק.
- בחודש אפריל 2018 פרסמה רשות הגבילים העסקיים, במסגרת התנאים לאישור ההסדר הכולל לסליקה צולבת בין חברות כרטיסי האשראי, כי יידרש מעבר של החברות לסליקה יומית של בתי עסק החל מחודש יולי 2021.
- בחודש פברואר 2018 בנק ישראל פרסם מתווה להפחתת שיעור העמלה הצולבת בכרטיסי אשראי מ-0.7% ל-0.5% בחמש פעימות מדורגות, הפעימה הראשונה תחול בינואר 2019 והאחרונה בינואר 2023. בנוסף, המפקחת קבעה כי העמלה הצולבת בעסקות חיוב מיידי (דביט) תופחת מ-0.3% ל-0.25% בשתי פעימות שיחלו בינואר 2021 ויסתיימו בינואר 2023.
- במסגרת חוק שינוי מבנה הבורסה, אשר אושר בכנסת באפריל 2017, נקבעו חובות לדווח לבורסה החל מחודש יולי 2018 על העמלות שחברי בורסה וחברי מסלוקה גובים מלקוחותיהם, בכלל זה עמלות מסחר ועמלות סליקה, וכל שינוי בהן.
- בחודש אפריל 2017 פורסם תיקון מס' 63 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 שעניינו שינוי מבנה הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. בהמשך לתיקון ה"ל, אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב ביום 7 בספטמבר 2017, הסדר לשינוי מבנה הבורסה על פיו הוקצו לבנק כ-11.6% ולפועלים סהר (חברה בבעלות מלאה של הבנק) כ-1.6% מאמצעי השליטה בבורסה ומהזכויות בהן המונפק והנפרע שלה (סך-הכל לקבוצת הבנק כ-13.2% מאמצעי השליטה). בהתאם לתיקון, בתוך 5 שנים ממועד אישור ההסדר או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם מביניהם, על הבנק למכור את החזקותיו בבורסה כך שלא יחזיק למעלה מ-4.99% מאמצעי השליטה בה. עד למועד המכירה, אמצעי השליטה האמורים לא יקנו לבנק זכויות (פרט לזכויות בהון) מעבר לזכויות שמקנה החזקה בשיעור של 4.99% מכלל אמצעי השליטה בבורסה. בנוסף, בהתאם לתיקון לחוק, חברי הבורסה שימכרו את החזקותיהם, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם, לבין שווי החזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי של הבורסה לפי דוחותיה הכספיים לשנת 2015 (כ-508 מיליון ש"ח). ביום 18 בינואר 2018 הגיש הבנק לבורסה הצעה למכירת החזקותיו בבורסה העולות על 4.99% ופועלים סהר הגישה לבורסה הצעה למכירת כל החזקותיה, וזאת במענה לפניית הבורסה מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם. בהתאם להצעת הבורסה, סך התמורה המוצעת בגין רכישת כלל מניות הבורסה תעמוד על סכום של 500 מיליון ש"ח. בהתאם להצעה, הבורסה רשאית להודיע על רכישת כלל המניות או חלקן ולהמחות את זכותן של בעלי המניות למכירת זכויותיהן לצד שלישי שתבחר הבורסה. ביום 17 באפריל 2018 התקבלה בבנק הודעת קיבול להצעת הבנק ולהצעת פועלים סהר למכירה והעברה של מלוא החזקות שהוצעו על ידם למכירה כאמור, לנעבר או כמה נעברים ("הודעת הקיבול"). בהודעת הקיבול נמסר, בין היתר: כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על התמורה שנקבעה בהצעות הבנק ופועלים סהר (בסך כולל של כ-41 מיליון ש"ח), אולם הסכום העודף שיתקבל יועבר לבורסה כמתחייב מתיקון 63 לחוק ניירות-ערך; כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים שצריכים להתקבל עד 19 ביוני 2018; לאור אי קבלת האישורים הרגולטוריים המתאימים בזמן שנקבע, הסכים הבנק לבקשת הבורסה לדחות את המועד להשלמת העסקה עד ליום 31 באוגוסט 2018 על-מנת לאפשר לרשות ניירות-ערך שהות נוספת לסיים את בחינת מתווה העסקה ולשקול מתן היתרי החזקה לרוכשים מיועדים של מניות הבורסה.
- הצעת חוק פרטית שמטרתה ביטול עמלת הפירעון המוקדם אושרה בקריאה ראשונה. על-פי הנוסח שאושר, הבנקים יחויבו להציע ללקוחות שני מסלולים בעת לקיחת המשכנתא, אחד המאפשר פירעון מוקדם ללא עמלה, והשני עם העמלה.
- חוק נתוני אשראי צפוי להכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018 ואז יתחיל לפעול מאגר נתוני אשראי. לאור עיכובים בהפעלת המאגר צפוי בנק ישראל לבקש דחיית הפעלת המאגר לאפריל 2019.
- בחודש מרץ 2018 אושר בכנסת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי המסדיר באופן מקיף את דיני חדלות הפירעון של יחידים ושל תאגידים במסגרת חוק חדש וכולל שהחליף שורה של דברי חקיקה שהסדירו את הנושא טרם חקיקת החוק. הוראות החוק צפויות לפגוע ביכולתו של הבנק לגבות את חובותיו, הן בהקשר של לקוחות עסקיים והן פרטיים. החוק יכנס לתוקף בספטמבר 2019. כך למשל, במסגרת החוק, הועברה חלק מהעדיפות הניתנת לבעלי שעבוד צף (לרוב, הבנקים) לטובת הנושים הכלליים הלא מובטחים (שהם לרוב ספקים או לקוחות): בהקשר זה נקבע כי זכאותם של הנושים המובטחים בשעבוד צף לגבות את מלוא חובם תוגבל, כך ששיעור החוב שניתן יהיה לפרוע באמצעות השעבוד הצף לטובתם יעמוד על 75% מהחוב המובטח בלבד, ואילו יתרת חובם תיפרע כחוב כללי בלתי מובטח. בנוסף, החוק מצמצם את יכולתם של הבנקים להיפרע מהשיעבוד עבור מרכיב ריבית הפיגורים. כלפי יחידים, החוק מקל ומפשט את תהליכי פשיטת הרגל וההפטר – קובע שבמקום הליכים נפרדים של הפטר ופשיטת רגל, ההפטר יהפוך להיות חלק מובנה מהתהליך וכך חייבים יקבלו במצב רגיל הפטר תוך ארבע שנים וחלק מהחייבים יקבלו הפטר גם תוך שנה; הערכאה המוסמכת לניהול התהליך תעבור מבית המשפט המחוזי לשלום, כאשר חלק ניכר מהליכי חדלות הפירעון של יחידים יועבר לניהול יחידה מנהלית – כונס הנכסים הרשמי. הבנק נערך ליישום החוק.
- יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה [פרק חברות מוחזקות עיקריות](#), קבוצת ישראל לטל וכן [ביאור 35 בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התמשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בודקה, כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017.

4.2. בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Oxley Sarbanes" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הוראות, בחינה של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות.

הבנק מבצע עבור שנת 2018, כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2018 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 15 באוגוסט 2018

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרייך במועד קבוע מראש.

איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רוברד 1 והון רוברד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רוברד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רוברד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמא פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגילי ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים ממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פעילות מופסקת

בהתאם לתקינה האמריקאית, פעילות מופסקת מוגדרת כרכיב של ישות (או קבוצת רכיבים), העומד בשני הקריטריונים הבאים:

1. הרכיב מקיים את הקריטריונים של "מוחזק למכירה".
2. מדובר ב: א. שינוי אסטרטגי ו-ב. שיש לו או שתהיה לו השפעה מהותית על פעילויות הישות והתוצאות הפיננסיות שלה.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרויקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום הלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market - שערור של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

א

איגוח 263,152,150,149,115,34

אשראי לציבור 53,52,51,50,49,48,45,44,43,42,40,25,22,14,8

,130,129,128,127,112,110,107,102,97,67,66,58,57,56,55,54

,186,185,184,183,182,181,180,178,174,170,166,162,132,131

,200,199,198,197,196,195,194,193,192,191,190,189,188,187

,214,213,212,211,210,209,208,207,206,205,204,203,202,201

263,262,256,252,249,243,241,239,238,237,235,234,215

ג

גידור 152,151,150,120,119,118,117,115,110,101,71,47,24,20

155,154,153

ד

דיבינדק 225,224,138,115,111,107,105,104,103,46,30,14,8

ה

הון מניות 105,104,103,33

הלבנת הון 240,87,18

הלוואות לדיוור 71,58,57,56,55,54,53,48,45,44,43,42,34,26,25,8

,176,174,172,170,168,166,164,162,160,129,128,127,111,73,72

,194,193,192,191,190,189,188,187,184,183,182,181,180,178

237,236,231,208,207,198,195

הליכים משפטיים 88,18,7

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 198,197,196

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 249,22

ו

ועדת שטרומ 244,234,226,89

ז

זכויות עובדים 138,137,136,135,134,133,106,97

ח

חובות פגומים 166,162,129,128,127,66,63,62,61,50,49,14,13

,197,196,195,194,193,192,191,190,189,188,187,178,174,170

256,252,212,206,205,204,203,202,201,200,199,198

י

ירידת-ערך 110

ה

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 181,180,97,46,45,44,43,28,8

233,231,185,184,183,182

מגזרי פעילות פיקוחיים 162,160,97,45,44,43,42,39,36,35,8,7

243,184,183,182,181,180,178,176,174,172,170,168,166,164

מדינות זרות 27

מדיניות ניהול סיכונים 227,90

מימון ממוכף 35,9

מינוף 145,144,143,142,141,140,139,97,34,12,8

מסגרות אשראי 208,26

ב

נגזרים 80,78,76,74,67,66,60,58,57,56,55,54,53,40,30,26,20,8

,155,154,153,152,151,150,133,116,115,114,110,106,102,97,82

,218,217,216,215,214,213,212,211,210,209,159,158,157,156

,256,255,254,253,252,248,243,242,225,224,223,222,221,220

263,262,261,260,259,258,257

נזילות 245,159,149,145,87,86,85,66,47,30,12,8,7

ניירות-ערך 53,47,46,39,33,32,28,27,25,24,20,14,13,12,11,8

,117,114,111,107,106,102,101,97,90,86,66,61,58,57,56,55,54

,146,143,129,128,127,126,125,124,123,122,121,120,119,118

,198,197,196,195,194,193,192,191,190,189,188,187,186,185

,213,212,211,210,209,207,206,205,204,203,202,201,200,199

,256,254,252,242,233,227,222,221,220,218,217,216,215,214

263,258

נכסים אחרים 185,129,128,127,106,102,58,57,56,55,54,53,34

,199,198,197,196,195,194,193,192,191,190,189,188,187,186

257,253,211,210,209,207,206,205,204,203,202,201,200

נכסי סיכון 178,174,170,166,162,139,34,32,12

0

סייבר 15

סיכון אשראי 7, 8, 14, 22, 26, 27, 32, 34, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 97, 128, 129, 130, 131, 132, 139, 156, 157, 159, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 234, 245, 249

סיכונים אחרים 15, 47

סיכון מוניטין 7, 15, 47, 88

סיכון מימון 85

סיכון נזילות 7, 12, 47, 85, 159

סיכון סביבתי 7, 88

סיכון ריבית 30, 47, 74

סיכון שוק 7, 8, 34, 47, 74, 159

סיכון תפעולי 7, 32, 34, 47, 87, 139, 159

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 35, 36, 37, 38, 42, 43, 44, 45, 90, 100, 112,

147, 160, 164, 168, 172, 176, 180, 181, 182, 183, 184, 227, 231, 234,

235, 237, 238, 239, 241, 243, 250, 251, 256

ענפי משק 8, 26, 28, 56, 58, 59, 60, 67

פ

פיקדונות הציבור 14, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,

97, 102, 110, 114, 132, 162, 166, 170, 174, 178, 180, 181, 182, 183, 184,

209, 210, 211, 213, 214, 215, 234, 235, 238, 239, 240, 241, 242, 243,

244, 254, 255, 258, 259, 262

ר

רווח למניה 100, 109, 113

ש

שווי הון 20, 24, 29, 33, 74, 75, 76, 78, 80, 82, 84, 97, 101, 110, 116,

117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 134, 153, 154, 155,

156, 157, 158, 159, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218,

219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 248

ת

תגמול 32, 143, 263

תיק למסחר 27

תשלום מבוסס מניות 103, 104, 105, 106